Бўтун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши № 215 (13.171). 14 СЕНТЯБРЬ 1965 йил СЕШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ПАХТА МАЙДОНИ ЧОРЛАЙДИ

500.000 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТАЙЁР!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети умумдавлат манфаатларини чуқур англаб етган, ўзларининг интернационал бурчларига содиқликларини кўп марта кўрсатган республикамиз меҳнаткашлари юксак уюшқоқлик намунасини кўрсатадилар, ҳосил йиғим-теримини тезроқ тугаллаш ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун курашга бутун кучларини, бутун ғайратларини сарфлайдилар. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллигини муносиб кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг мурожаатидан).

ҲАММА УЛУҒ ВА МУҚАДДАС ИШГА!

Шу қизғин, файзли, жўшқин кунларимизнинг мазмуни ва маъносини белгиловчи улуғ воқеанинг шоҳидимиз. Ҳамманинг қалб-дилини, онг ва ҳиссиётини чулғаб олган, унга жасорат-мардлик кўрсатиш учун оқ йўл тилаган, улуғ мақсад Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг мурожаатида ёрқин тасвирлаб берилди. Бу мурожаат барча колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, механизаторларга, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, шаҳар ва ишчи посёлкаларининг меҳнаткашларига, студентлар ва ўқувчиларга, республиканинг барча меҳнаткашларига қаратилгандир.

Мурожаатда бу йилги вазият, оғир ва мураккаб шароитнинг характерли жиҳатлари чуқур анализ этилади, қилинган ишларга батафсил баҳо берилади. Дарҳақиқат, бу йил ўжар табиат туғдирган оғир ва қийин вазият меҳнатда, қийинчиликларни енгишда тобланган пахтакорларимизнинг иродасини салгина бўлса ҳам бўшаштиролмади. Улар ўз касб-корларини, ўз бахт-саодатларининг символи пахта учун курашни ҳаётий вазифа деб билиб, бутун ёз бўйи ғайрат билан ишладилар ва мўлжалдаги ҳосилни барвақт етилтира олдилар. Ҳозир эса катта хирмон учун — Ватан хазинасига 3 миллион 650 минг тонна «оқ олтин» тўкиш учун кескин ва қатъий кураш ҳамма ерда авж олиб кетди.

«Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети барча қишлоқ меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни йиғим-терим суръатини кучайтиришга чақирадилар. Меҳнатга лаёқатли ҳар бир киши шу кунларда пахта даласида бўлиши, ҳосилни йиғиб-териб олишда бевосита иштирок этиши керак. Пахта учун умумхалқ курашидан ҳеч ким четда қолмасин. Олтин ўтда, одам меҳнатда билинади, — дейилади халқ мақолида. Ғалаба меҳнат билан ва фақат меҳнат билан қўлга киритилади. Ҳар қандай ландавур, дангасаларга, текинхўрларга қарши кескин кураш эълон қилинг! Меҳнат унумдорлигини муттасил ошира боринг, пахта йиғим-терими ишлари суръатини кундан кунга кучайтиринг».

Яшнаган сахий далаларга, олтин воҳаларга, зеби-зийнат хазиналарига боқинг! Тошкент ва Мирзачўл далалари, Сирдарё ва Амударё ёқалари, Фарғона водийсининг афсонавий жамоли, Зарафшон ва Хоразм сайқали, Қашқадарё ва Сурхондарёнинг серунум тупроғи ўзининг бутун бойлигини кўз-кўз қилиб, инсонга — бизга ҳадя этяпти. Йиғим-терим катта суръат, юксак уюшқоқлик билан давом этаётир. Сводкаларга кўз юритган кишининг руҳи кўтарилади, дили қувнайди. Қашқадарё, Бухоро, Фарғона области кунига катта хирмонга икки ва икки ярим процентга етказиб ҳосил тўкаётир. Қанчадан-қанча бригада ва звенолар дастлабки маррани эгалладилар, мусобақа голиби бўлиб эл олдида ўз ваъдаларининг устидан чиқдилар. Энди эса пахта тайёрлаш планини бажариш арафасида турган колхоз ва совхозлар сони анчага етиб қолди.

Ватан, халқ, партия илғорларга офарин деяпти, уларга янги меҳнат зафарлари тилашяпти. Қани энди ҳамма ҳам шундай ҳаракат қилса, шундай ишласа, катта курашда чинанам жасорат, қаҳрамонлик кўрсатса,— процентларимиз янада ўсган бўларди. Лекин йиғим-теримнинг ҳозирги боришида ниҳоятда орқада қолаётганлар, мусобақа шартларини бажармаётганлар, аҳдида, сўзида турмаётганлар ҳам бор. Қиёс қилайлик: ҳар куни 80-100 килограммдан пахта тераётган мардлар даврасида нормасини аранг 20-25 килограммга етказаётганлар ҳақида нима ҳам дейишимиз мумкин. Бундай кишиларга айтадиган сўзимиз шу: ўзингизни, бошқаларни уялтирманг, катта курашда сусткашлик қилманг, марднинг сўзи битта, у ҳам бўлса ваъдага вафо қилишдир.

Яна бизни ҳаяжонга солаётган, таажжублантираётган нарса шуки, сентябрда марранинг ярмини босиб ўтиш режа қилинган бир пайтда Хоразм, Самарқанд, Тошкент областлари кам пахта тайёрлаяптилар, отни чинакамига қамчиламаётирлар.

Ҳозир республикамиздаги ҳар бир киши —ишчи ва олим, студент, хизматчи ва раҳбар — ҳамма бир тану-бир жон бўлиб пахтакорга ёрдам бериши, унга ҳамдам бўлиши, унинг ташвиш ва ҳаяжонларига шерик бўлиши, унинг оғирини енгил қилиши керак. Масала шу тахлитда турибди. Ҳар бир шаҳарликнинг муқаддас бурчи бугун пахтакор билан елкама-елка туриб, қўлни-қўлга бериб далада жавлон уришдир, пахта теришдир.

«Шаҳарлик дўстлар, ишчи посёлкалари ва район марказларидаги меҳнаткашлар, биз сизларга мурожаат қиламиз! Олий ва ўрта ўқув юртларининг студентлари, сизларга мурожаат қиламиз! Қадрли дўстлар, ўтган йилларда ўз ватанпарварлик бурчингизни яхши англаганлигингизни кўрсатдингиз, ҳосилни йиғиб-териб олишда пахтакорлар билан ёнма-ён туриб фидокорона меҳнат қилдингиз. Биз шунга заррача ҳам шубҳа қилмаймизки, сизлар бу йил ҳам ҳосилни йиғиб-териб олишда колхозларимизга, совхозларимизга дўстона ёрдам берасизлар, пахта далаларида меҳнат жасорати намунасини кўрсатасизлар ва шу йўл билан Ўзбекистоннинг катта пахта хирмони учун курашга муносиб ҳисса қўшасизлар».

Бу йил ҳосилнинг қарийб 1 миллион тоннасини териб бериш — «пўлат от» чавандозлари зиммасида. Машинага деҳқоннинг ихлоси ортиб кетди. Машина унинг қаноти, дўсти, қадрдони бўлиб қолди. Бизда ҳамма ерда ана шу ажойиб кўмакдошларимиз учун «яшил йўл»лар кенг очиб қўйилган. Машиналар катта йўлга чиқиб олган. Азиз механизаторлар, паҳлавон капитанлар, пахта далаларимизнинг донг таратган гвардиячилари Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев, Мамажон Дадажоновларга тенглашингиз! Уларнинг пахтачиликни комплекс механизациялаш йўлидаги ажойиб ишлари сизга ёр, йўлдош бўлсин! Чавандоз дўстлар, далалар сизларни чорлаяпти. Катта майдонлар оппоқ поёндоз ёйган шу кезларда отни қамчиланг, терим нормасини тўла ва ошириб бажаринг.

Пахта йиғим-терими мавсумий, ниҳоятда тез, сира ҳаялламай ўтказиладиган иш. Шу сабабдан ҳам, бу даврда қаттиқ интизом, ғоят уюшқоқлик, ниҳоятда жипслик ва тезкорлик юксак даражада бўлиши керак. Партия ташкилотларининг ишчанлик фаолияти айниқса жўш урадиган вақт, шу кунлар! Партия ходимининг, ҳар бир коммунист ва комсомолнинг ўрни далада, ҳал қилувчи участкада, иш бошида. Омманинг синалган, истиқболга йўл очиб бераётган, катта курашлар жараёнида туғилаётган қийинчиликларни мардонавор енгаётган коммунист ўз бурчини, муқаддас ишини чуқур англайди. Бизнинг қишлоқ коммунистларимиз пахтакорларнинг биринчи сафларида бўлишлари, дарғаларни моҳирлик билан бошқаришлари, кўп килограммчилар мусобақасининг ташкилотчилари бўлиб майдонга чиқишлари керак. Қишлоқ коммунисти, сенинг ўткир, ҳаққоний сўзларинг, сиёсий, жанговар чақириқларинг пахтакорлар қалбида меҳнат алангасини ёқаверсин! Сўз билан иш бирлиги, ваъда билан вафо бирлиги ҳар бир коммунистнинг кундалик ишида шундай ёрқин намоён бўлсинки, бу ҳаммада ҳавас, ишонч уйғотаверсин.

Пахтакорнинг турмушидан, кайфияти ва меҳнатидан ҳар чоғ хабардор бўлиб туриш, унинг баракали ишлаши учун ҳамма шароитни яратиб бериш — колхоз раиси, совхоз директорининг, бошланғич партия ташкилоти ва райком секретарининг биринчи вазифасидир. Ҳар бир колхоз ва совхозда маданий-маиший хизмат яхши уюштирилган бўлиши керак, яхшилаб жиҳозланган, безатилган дала шийпони бўлсин, теримчилар радио ва телевидение эшиттиришларидан ҳамиша баҳраманд бўлиб турсинлар. Газета ва журналларнинг янги сонлари дала меҳнаткашларига ўз вақтида етказиб берилсин. Ҳар бир бригадада иссиқ овқат бўлиши шарт. Болалар боғча ва яслилари мунтазам ишламоғи даркор. Далада савдо ва медицина хизмати намунали бўлсин.

Шу кунларда пахта даласи мардлар беллашадиган, ватанпарварлик, интернационал бурчини чуқур англаган жасорат эгаларининг нималарга қодир эканликларини яна бир марта намойиш қиладиган кураш майдонидир. Толмас курашчи, лафзи ҳалол жонкуяр, ҳақиқий баҳодир умумхалқ иши — улкан пахта хирмони учун кетаётган буюк курашда ўз ўрнини топа олади.

Ҳамма йиғим-теримга, улуғ ва муқаддас ишга!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига қарата қабул қилган мурожаати Тошкент қишлоқ хўжалик институти студентлари томонидан қизғин кутиб олинди. Оташқалб ёшлар мўл ҳосилни барвақт йиғиштириб олишда пахтакорларга ёрдам кўрсатиш ниятида эканликларини билдирмоқдалар. Суратда (чапдан): Жамила Раҳимбоева, Лайло Юнусова, Ҳусан Носиров, Қўрғонбой Қўчқоров, Турғунбой Каленеев, Замира Азимовалар мурожаатни ўқимоқдалар. А. Тўраев фотоси.

БУХОРО ПАХТАКОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

НАВОИЙ, 13 сентябрь. (ЎзТАГ). КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Навоий район партия комитетининг мажлислар залида тантанали вазиятда сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида пахта тайёрлашда яхши натижаларга эришган Бухоро область пахтакорларининг вакилларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини топширди.

КЎП ТЕРАЙ ДЕСАНГИЗ...

Пахта теришнинг ўзига хос завқ-шавқи ҳам, айни вақтда маълум қийинчиликлари ҳам бор. Фидокорона меҳнат, пешана тери самараси — «оқ олтин»ни тезроқ териб олишга ошиқаётган ҳар бир теримчи этакни тезроқ тўлдиришга шошилади. Лекин пахта териш санъатини пухта эгалламаган киши тез чарчаб қолади, бели оғрийди, ниҳоят, ишида унум кам бўлади.

Мен меҳнат фаолиятимни пахта теришдан бошлаганман. Ўтган йили мавсумда 12 тоннадан кўпроқ пахта терган эдим. Бу йилги аҳдим — 15 тонна. Дастлабки ўн кунда хирмонга 1300 килограммдан зиёдроқ «оқ олтин» тўкдим.

Аслида мен билан баравар ва мендан ошириб тераётганлар ҳам кўп. Бу гапларни айтишдан мақсад, бирбиримиздан ўргансак, тажрибаларимизни ўртоқлашсак, бу ишимизга шубҳасиз, катта манфаат етказади.

Теримчи учун вақт олтиндан ҳам қиммат. Эрта тонгда туриб соф ҳавода нафас олишга, қуёшни далада қаршилашга одатланганман. Эгатнинг бир бошидан кириб, қаторларда очилган пахтани икки қўллаб тера бошлайман. Чаноқларда тошиб турган лўппи «оқ олтин»ни қўл билан қамраб енгилгина тортаман-да, этакка ташлайвераман, чаноқда бирор чигит ҳам қолдирмайман. Кўп эгилавермайман, ортиқча ҳаракатлар қилмайман. Чарчасам бир оз дам олиб, яна теришга киришаман. Тўлган этакни ечиб қўйиб, иккинчисини боғлайман. Сўнгра, икки этакдаги пахтани бир вақтда қанорга жойлайман. Теримда чаққонлик керак. Чаноқларни илдам бўшатиб, этакни тез тўлдирган ютади. Суст ишлаган, сал бўшанглик қилган ютқазади. Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг мурожаати бизни ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлашга даъват этади.

Кимки кўп тераман деб сифатни бузса, у ҳақиқий теримчи эмас. Отбор сорт билан териш, ҳеч қачон сортларни аралаштирмаслик, хом термаслик керак. Мен бунга қаттиқ амал қиламан. Келинг, ҳамкасб дўстлар, мусобақалашиб ишлайлик, кўп ва соз терайлик.

О. ЖУМАНИЁЗОВА,
Урганч районидаги Ленин номли колхоз теримчиси.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

«КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИ ВА «ГУЛБОҒ» СОВХОЗИ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ МАЪҚУЛЛАНДИ

Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзолари ва Задарё районидаги «Гулбоғ» совхозининг механизаторлари «Правда Востока» газетаси орқали республикадаги барча пахтакорлар ва механизаторларга етиштирилган пахта ҳосилини қисқа муддатларда юқори сифатли қилиб йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш учун социалистик мусобақани қизитиш ҳақидаги чақириқ билан мурожаат қилдилар. «Коммунизм» колхозининг деҳқонлари ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта териб олиш ва давлатга 8.600 тонна «оқ олтин» сотиш, унинг камида 80 процентини биринчи сортга топшириш, ҳосилнинг 70 процентини машиналарда териб олиш ва унинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш ҳақида сўз бердилар.

Андижон область Задарё районидаги «Гулбоғ» совхозининг механик-ҳайдовчилари 5 октябргача машиналар билан 6.500 тонна пахта ёки ҳосилнинг 72 процентини териш ва давлатга топширишга, 104 та терим агрегатининг ҳар бири билан 150-200 тоннадан пахта териш ва биринчи сортларга топшириладиган пахтанинг миқдорини ўтган уч йилдагига нисбатан 1.300 тонна оширишга қарор қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Янгиер районидаги «Коммунизм» колхози аъзолари ва Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози механизаторларининг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади ҳамда область ва район партия комитетлари, республикадаги колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари зиммасига ҳосилни қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш ва пахтанинг юқори сифатли бўлиши учун кураш, шунингдек СССР Министрлар Советининг 1965 йил 5 августдаги қарорига мувофиқ биринчи сортли пахта етиштириш моддий манфаатдорликни оширишда катта аҳамиятга эгалигини барча деҳқонларга кенг тушунтириш вазифасини юклади.

Шунингдек уларга колхоз ва совхозларнинг пахтакорлари ҳамда барча механик-ҳайдовчилари ўртасида ҳосил йиғим-теримини тезроқ тугаллаш ва терилган пахтанинг юқори сифатли бўлиши учун социалистик мусобақани кенг қизитиш вазифаси юклатилди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетига, Ўзбекистон телеграф агентлигига «Коммунизм» колхози ва «Гулбоғ» совхози меҳнаткашларининг, юқори сифатли пахта териш ва давлатга топшириш учун фидокорона курашаётган барча илғор механизаторлар ва пахтакорларнинг ташаббуси ҳамда тажрибасини кенг пропаганда қилиш топширилди.

ОЙБЕК ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

Атоқли ўзбек адиби ва шоири Ойбекнинг юбилейини ўтказувчи ташкилот комитетининг мажлиси бўлди. Мажлис Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов раислигида ўтди.

Ойбек туғилган кунининг 60 йиллигига бағишланган тантанали кечани 24 сентябрда Тошкентда ўтказишга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

СЕНТЯБРЬ 13

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — дефолиация қилинган майдонлар)

Қашқадарё	2,28	34,37	38,39
Бухоро	2,33	26,03	21,23
Фарғона	2,09	17,81	27,94
Сурхондарё	1,71	17,14	37,65
Андижон	1,77	13,74	15,71
Тошкент	1,80	10,31	70,94
Самарқанд	1,39	8,40	21,41
Қорақалпоғистон АССР	0,99	5,86	45,24
Хоразм	0,92	5,66	28,64
Сирдарё	0,48	2,41	47,81

СИГНАЛ!

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ МУХБИРИДАН.

◆ Қашқадарё областлараро социалистик мусобақада биринчи ўринда бормоқда. Область пахтакорлари сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида ҳам кўчма Қизил байроқни қўлдан бермаслик учун курашмоқдалар.

⊙ Ҳозир область далаларида 95 мингга яқин киши пахта теряпти. Улар шу кунгача 65 минг тоннадан зиёд ёки бултур шу муддатгача давлатга сотилганидан 54 минг тонна кўп «оқ олтин» тердилар.

◆ «Зангори кема»ларнинг учдан бир қисми ишга тушди.

⊙ Агар Қарши, Чироқчи ва Қамаши районларида ҳам йиғим-терим кўнгилдагидек уюштирилиб, бор имкониятлардан тўлароқ фойдаланилганида область ҳозиргидан ҳам анча юқори кўрсаткичга эришган бўлур эди.

◆ Бултургидан 10-13 кун олдин теримга тушган Қарши районидаги барча хўжаликларда пахта чамандек очилиб ётганига, ишчи кучи ва терим машиналари етарли эканлигига қарамай, район давлатга ўтган йилнинг шу пайтидагига нисбатан икки баравар кам пахта топширди.

⊙ Чироқчи қабул пунктида бир неча кундан бери 20-30 тонналаб хом терилган пахта қайтариляпти. Уруғлик пахта етказиб берадиган ана шу районда бундай ҳолнинг юз беришига сира тоқат қилиб бўлмайди.

◆ Қамаши районидаги кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари машина теримига ишончсизлик билан қарамоқдалар. Машина теримига ажратилган 2000 гектардан атиги 800 гектар ерда дефолиация ўтказилди, холос.

⊙ Юкни ҳамма районлар ва хўжаликлар баравар тортиши керак. Шундагина область илғорликни қўлдан бермайди.

БИРМА ИТТИФОҚИ РЕВОЛЮЦИОН КЕНГАШИ РАИСИ ГЕНЕРАЛ НЕ ВИННИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА КЕЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

БИРМА ҲОЗИРГИ КУНДА

Бирма Иттифоқи революцион кенгашининг раиси генерал Не Вин расмий визит билан Совет Иттифоқига келади. Не Виннинг ҳаёти ва фаолияти Бирма халқининг империализмдан мустақил бўлиш учун ва бу мамлакатда янги ижтимоий муносабатларни вужудга келтириш учун олиб борган кураши билан чамбарчас боғланган. Не Вин йигитлик чоқларидаёқ ёшларнинг империализмга қарши курашида актив қатнашди. Не Вин Бирманинг миллий қаҳрамони Аун Саннинг жанговар сафдоши бўлиб, у билан бирга ҳарбий бўлинмаларни тузди ва уларни мустамлакачиларга қарши курашга тайёрлади. Не Вин штаб бошлиғи ва Аун Саннинг ўринбосари сифатида Қуйи Бирмада япон босқинчиларига қарши олиб борилган ҳарбий операцияларга раҳбарлик қилди.

Бирма 70 йилдан кўпроқ вақт Англиянинг мустамлакаси бўлиб келди. Англиянинг бешта энг йирик компанияси мамлакатнинг деярли бутун хўжалигини ўз қўлида сақлади. Бу компаниялар бирмаликларни шафқатсиз эксплуатация қилдилар ва ўз акциячиларига ҳаддан ташқари кўп фойда тўлаб турдилар.

Бирма халқларининг узоқ йиллар мобайнида олиб борган қаҳрамонона кураши ғалаба билан тугалланди. 1948 йил 4 январда янги суверен давлат — Бирма Иттифоқи тузилганлиги эълон қилинди. Аммо, буржуазия ва помешчиклар ҳукумати ҳокимият тепасига чиқиб олган эди. Бу ҳукумат миллий озодлик революциясининг ривожланишига тўсқинлик қилишга уринди ва капитализм йўлидан ривожланишни асос қилиб олди. Бу йўл мамлакат олдида турган иқтисодий ва социал проблемаларнинг бирортасини ҳам ҳал этиш имконини бермас эди.

Бирманинг янги раҳбарлари мамлакатни батамом қайтадан қуриш программасини ишлаб чиқдилар ва амалга оширмоқдалар. Бирмада қисқа вақт ичида ажнабийларнинг барча мол-мулки национализация қилинди, маҳаллий капиталнинг фаолияти анча чекланди. Оширилган прогрессив солиқнинг жорий қилиниши туфайли, шунингдек мамлакатда яшовчи ҳар бир шахснинг бир йилда 14 минг джадан ортиқ (100 джа 18,9 сўмга баравар) даромад олишини тақиқлаган қонун туфайли бунга эришилмоқда.

Шу йил 5 апрелда қабул қилинган қонунга мувофиқ, мамлакатда помешчик ер эгалиги тамомила тугатилди.

Бирма қишлоқларидаги бошқа текинхўрлар — судхўрларнинг ҳукмронлигига ҳам чек қўйилди.

Меҳнаткашларнинг турмушини яхшилаш учун кўп иш қилинмоқда. Асосий эътибор қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга қаратилмоқда. Мустамлакачилар ва маҳаллий эксплуататор унсурлар ҳукмронлик қилган йилларда қишлоқ хўжалиги тамомила заифлашиб қолган эди. Бирмада чиқадиган «Патнея тадинзин» журналида босилган маълумотларга қараганда, 24 миллион киши яшаётган мамлакатда 21 акрдан сал кўпроқ (1 акр тахминан 0,4 гектарга баравар) экин экиладиган ер бор. Революцион кенгаш ер проблемасинигина эмас, балки бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш проблемасини ҳам ҳал этишнинг муҳим шарти сифатида янги ерларни ўзлаштириш вазифасини илгари сурди.

Бирма саноатидаги ишчилар ва хизматчилар ишлаб чиқаришга жалб этилмоқда. Ҳозирги вақтда корхоналарнинг кўпчилигида меҳнаткашлар кенгашлари ишлаб турибди. Бу кенгашларда ишчилар ва маъмурият вакиллари ишлаб чиқаришга тааллуқли ҳамма масалаларни, меҳнатни нормалаш ва иш ҳақи, меҳнаткашларнинг турмушини яхшилаш масалаларини биргаликда ҳал этадилар.

Ҳозирги вақтда ташкил этилаётган Бирма социалистик программа партияси Бирма халқининг етакчисидир. Партия Бирмада киши киши томонидан эксплуатация қилинмайдиган ва ирқий камситиш бўлмайдиган жамиятни барпо этишни ўз олдига вазифа қилиб қўйди.

Бирма Иттифоқи революцион кенгашининг раиси генерал Не Вин.

ДЎСТЛИГИМИЗ АБАДИЙ

Румыния Социалистик Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг СССРда бўлиши тўғрисида ахборот

Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Николае Чаушеску бошчилигидаги Румыния Социалистик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан, 3 сентябрдан 11 сентябрга қадар Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турди.

Румыния делегациясининг аъзолари СССРда бўлган вақтларида Москванинг, Волгоград ва Ленинград областларининг партия ва совет раҳбарлари билан, меҳнаткашлари билан учрашдилар.

Ахборотда шу нарса қайд қилинадики, румыниялик меҳмонлар ҳамма жойда қизғин ва самимий кутиб олиндилар, уларни бундай кутиб олиш совет халқининг қардош румин халқига бўлган дўстлик ҳисларини акс эттирди.

Румыния Социалистик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян ҳамда СССРнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари билан учрашди.

Дўстлик ва самимият вазиятида ўтган музокаралар вақтида совет — румин муносабатларини янада ривожлантириш масалалари устида, халқаро аҳволнинг ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал проблемалари устида самимий ва фойдали равишда фикрлашиб олинди. Ахборотда айтиладики, совет ва румин халқларининг қардошларча дўстлиги ва Совет Иттифоқи билан Румыния Социалистик Республикаси ўртасидаги муносабатлар марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм, ҳамкорлик ва ўртоқларча ўзаро ёрдамлашиш принциплари асосида, тенг ҳуқуқлиликка, мустақилликни ва суверенитетни ўзаро ҳурмат қилишга, бир-бирларининг ички ишларига аралашмасликка ва шу асосда ҳар бир мамлакатнинг манфаатларини жаҳон социалистик системасининг муштарак манфаатлари билан қўшиб олиб боришга қаттиқ риоя қилган ҳолда мустаҳкамланиб бораётганлигини ва муваффақиятли ривожланаётганлигини томонлар мамнуният билан қайд қилдилар.

Делегациялар ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қуриш қандай бораётганлиги тўғрисида, СССРда ва Румыния Социалистик Республикасида амалга оширилаётган энг муҳим тадбирлар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар.

Халқ хўжалигини, фан, маданиятни ривожлантиришда, меҳнаткашларнинг фаровонлигини оширишда социалистик Румыния эришган муваффақиятлар муносабати билан совет томони ўзининг ғоят мамнун бўлганлигини изҳор қилди. Румыния Коммунистик партиясининг раҳбарлигида румин халқи социализмнинг узил-кесил ғалабасига эришди. Ишлаб чиқарувчи кучларни ўстиришда ва коммунизмнинг моддий-техника базасини ривожлантиришда, техникани тараққий эттиришда ҳамда фан ва маданиятни ривожлантиришда, совет кишиларининг турмуш даражасини оширишда совет халқи эришган муваффақиятларни Румыния Социалистик Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси алоҳида мамнуният билан қайд қилади. Совет халқининг муваффақиятлари жаҳон социалистик системасини мустаҳкамлашга, социализм ва тинчлик ишининг тантанасига қўшилган улкан ҳиссадир.

Ҳар иккала томон СССР билан Румыния Социалистик Республикаси ўртасидаги иқтисодий, савдо ва маданий ҳамкорлик соҳасида кейинги йилларда анча муваффақиятлар қўлга киритилганлигини қайд қилдилар. Ҳар иккала мамлакатни ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган планларини координациялаш билан боғлиқ бўлган масалалар устида СССР ва Румыния Социалистик Республикасининг планлаштирувчи органлари ўртасида олиб борилган консультациялар асосида шу давр ичида уларнинг иқтисодий ҳамкорлик қилиши ва бир-бирларига энг муҳим молларни етказиб бериши тўғрисидаги протокол имзоланди. Томонлар иқтисодий алоқаларни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш мақсадида иқтисодий ҳамкорлик билан шуғулланувчи совет — румин ҳукуматлараро аралаш комиссиясини тузишга қарор қилдилар.

Ҳар иккала томон Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг янада кенгайтирилишидан, шунингдек бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликнинг ривожлантирилишидан ўзларининг манфаатдор эканликларини яна бир марта таъкидладилар.

Делегациялар партиялараро ва давлат алоқаларини янада кенгайтириш, шунингдек ҳар иккала мамлакат меҳнаткашларининг ижтимоий ташкилотлари ўртасида дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлашга ёрдам берувчи алоқаларни янада кенгайтириш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Халқаро масалалар муҳокама қилинаётган вақтда, дейилади ахборотда, томонлар ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемаларига баҳо беришда ўзларининг қарашлари бир хил эканлигини қайд қилдилар.

Жаҳондаги аҳволнинг ҳозирги вақтдаги характерли хусусияти шуки, жаҳон социалистик системаси мустаҳкамланиб бормоқда, бу система жамиятнинг бутун ривожланишини тобора кўп даражада белгилаб бермоқда. Мустамлакачилик системасининг емирилиши давом этмоқда, янги мустақил давлатларнинг роли ошиб бормоқда, ишчилар синфининг кураши, социал тараққиёт йўлидаги демократик ҳаракат юксалмоқда, капитализмнинг умумий кризиси чуқурлашмоқда. Шу билан бирга делегациялар шуни кўрсатиб ўтдиларки, кейинги вақтларда халқаро вазиятдаги кескинлик анча кучайди. Империалистик кучларнинг бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашаётганлиги, халқларга қилинаётган ҳар қандай тазйиқ давлатлар ўртасида кескинлик ва ишончсизлик туғдирмоқда, бутун дунёда тинчликка хавф солувчи манба бўлиб қолмоқда.

Совет ва румин делегациялари Совет Иттифоқи ва Румыния Социалистик Республикаси социалистик мамлакатларнинг марксизм-ленинизм асосидаги бирлигини мустаҳкамлаш учун курашга маҳкам бел боғлаганлигини алоҳида уқтириб ўтдилар. Суверенитет ва тенг ҳуқуқли социалистик миллатлар ўртасидаги қардошларча ўзаро муносабатларга асосланган жаҳон социалистик системасининг бузилмас жипслиги ҳозирги замондаги ижтимоий ривожланишни, бутун дунёда тинчликни ва тараққиётни таъминлашни белгилаб берувчи куч бўлиб турган жаҳон социалистик системаси қудрати ва енгилмаслигининг асосий манбаидир.

Делегациялар, империалистик доираларнинг агрессив ҳаракатлари кучайиб бораётганлиги Варшава шартномасининг аъзоси бўлган давлатларнинг, барча социалистик мамлакатларнинг хушёрлигини оширишни, уларнинг қуввати ва мудофаа қобилиятини доимий равишда мустаҳкамлаб боришни, империализмга қарши кучларнинг, барча тинчлик ва тараққиёт тарафдорларининг жипслигини мустаҳкамлашни зарур иш қилиб қўймоқда, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи билан Румыния Социалистик Республикаси, АҚШнинг Жанубий Вьетнамга қилаётган қуролли интервенциясини ва Вьетнам Демократик Республикасига қилаётган агрессиясини қатъий равишда қоралайдилар ҳамда бу интервенция ва агрессиянинг дарҳол тўхтатилишини талаб қиладилар. Вьетнам халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган одилона курашига ўзларининг тўла равишда бирдам эканлигини билдириш билан бирга СССР ва Румыния Социалистик Республикаси Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг Вьетнам проблемасини ҳал қилиш йўллари тўғрисидаги позициясини тўла равишда қувватлаётганликларини маълум қиладилар. Улар Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтини Жанубий Вьетнам халқининг бирдан-бир қонуний вакили деб биладилар.

Совет ва румин томонлари Вьетнам Демократик Республикасининг Америка агрессиясига қарши олиб бораётган курашида унга ёрдам кўрсатиш интернационал бурч эканлигини билдирадилар ва Вьетнам Демократик Республикасига агрессияни даф қилмоқ учун зарур бўлган ҳар томонлама ёрдам ва мададни бундан буён ҳам кўрсата беришга ўзларининг тайёр эканликларини билдирадилар.

Томонлар жаҳондаги барча давлатларнинг иштироки билан қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференцияси ўтказиш ҳақидаги таклифни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи комиссияси маъқуллаб чиқарган қарорни қувватлайдилар. Улар ядро қуролини батамом тақиқлаш ва йўқ қилиб ташлаш масаласига бағишлаб, давлатларнинг кенгашини чақиришни ва шу қуролни қўлланишини тақиқлаш тўғрисида биринчи қадам тариқасида битим тузишни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайдилар. Улар Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг шу ҳақдаги таклифини тўла равишда қувватлайдилар.

Совет Иттифоқи ва Румыния Социалистик Республикаси Европа хавфсизлигининг таъсирчан системасини вужудга келтиришни талаб қилмоқдалар, бундай системанинг вужудга келтирилишидан Европанинг ҳамма халқлари манфаатдордирлар. Томонлар НАТО давлатлари тинчлик манфаатларига хилоф равишда ҳаракат қилиб, ҳамда Потсдам битимларини ва бошқа халқаро битимларни бузиб, Ғарбий Германияни ядро қуролига шерик қилиш планларини амалга ошириш йўлига тушиб олсалар, Варшава шартномаси доирасида келишиб олинган битимга мувофиқ, зарур ҳимоя чораларини кўришга ўзларининг маҳкам бел боғлаганликларини билдирадилар.

Ҳар иккала томон ҳамма формалар ва кўринишлардаги эски ва янги мустамлакачиликни қатъиян қоралайдилар, ўз озодлиги учун, ўзининг иқтисодий ва сиёсий мустақиллигини ва суверенитетини мустаҳкамлаш учун курашаётган Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг миллий озодлик ҳаракатига ўзларининг бирдам эканликларини таъкидлайдилар. Томонлар империалистик кучларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан тинчликка ва халқлар ўртасидаги ҳамкорликка ёт бўлган мақсадларда фойдаланишга уринаётганликларини қатъиян қоралайдилар. Томонлар Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқларини тиклашни, Бирлашган Миллатлар Ташкилотини жаҳондаги барча давлатларни бирлаштирувчи чинакам универсал ташкилотга айлантиришни ҳамда Осиё ва Африкадаги мустақил давлатларнинг вакилларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг органларида тағин ҳам кенгроқ қатнаштиришни талаб қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Румыния Коммунистик партияси вакиллари суҳбатлар вақтида, дейилади ахборотда, КПСС билан Румыния Коммунистик партияси ўртасидаги алоқаларни ва ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари устида ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг актуал проблемалари устида фикрлашиб олдилар.

КПСС ва Румыния Компартияси барча коммунистик ва ишчи партиялар ҳаракатларининг бирлигини мустаҳкамлаш замонамизнинг энг зарур иши, деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала партия барча коммунистик ва ишчи партиялар фаолиятининг негизи бўлган марксизм-ленинизм таълимотига, пролетар интернационализмига мувофиқ, ҳар бир партия марксизм-ленинизм таълимотини ўз мамлакатининг конкрет шароитига ижодий татбиқ қилиб, ўзининг сиёсий йўлини, ўз фаолиятининг формаси ва методларини ишлаб чиқишга ҳақли, деб ҳисоблайдилар.

Ҳар иккала делегация партиялар ўртасидаги муносабатларнинг марксча-ленинча принципини яна бир марта таъкидлайдилар, шу принципга кўра, ҳар бир партия ҳозирги ижтимоий ривожланиш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати масалалари муносабати билан ўзининг фикрини айтишга, шу тариқа марксизм-ленинизмнинг муштарак хазинасини бойитишга ўз ҳиссасини қўшишга ҳақли ва шундай қилиши мумкин.

Шу масалалар устида айтилаётган фикрларда пайдо бўлаётган келишмовчиликлар марксизм-ленинизм асосида, принципиал равишда, ўртоқларча, сабр ва матонат билан анализ қилиниб, бартараф этилиши, бирликка эришиш мақсадида яқинлашмоқ ва бир-бирини тушунмоқ учун куч ва ғайрат сарфланиши лозим. Ҳар иккала делегация ҳозирги замон ижтимоий ривожланишининг ёки халқаро аҳволнинг баъзи масалалари муносабати билан пайдо бўлаётган келишмовчиликлар социалистик система мамлакатлари ўртасидаги ўртоқлик муносабатларида, интернационал муносабатларда акс этмаслиги лозим, деб ҳисоблайдилар.

Қардош партияларнинг бир-бири билан учрашуви ва алоқалари, назария ва практиканинг энг муҳим масалаларини марксизм-ленинизм асосида бир-бирини ҳурматлаш ва бир-бирига ишонч руҳида муҳокама қилиш коммунистик ҳаракатдаги қийинчиликларни бартараф қилмоқ учун реал негиз бўла олади.

Ҳар иккала томон шундай фикрни айтдиларки, социалистик ва коммунистик қурилиш тажрибасини ўртоқлашишни бундан буён ҳам ривожлантира бериш, делегациялар юбориб туриш, информацион материаллар айирбошлашни ташкил этиш йўли билан КПССнинг ва Румыния Компартиясининг фаолияти билан ўзаро танишиб туриш зарур. Улар ҳар иккала партияни қизиқтирувчи масалалар устида шу партияларнинг вакиллари ўртасида консультациялар ўтказиб туриш сингари партиялараро ҳамкорлик формаларидан кенг фойдаланиш, КПСС билан Румыния Компартияси ўртасидаги муносабатларни ривожлантира бориш ва мустаҳкамлаш ҳақида келишиб олдилар.

Ахборотнинг охирида айтиладики, КПСС ва Румыния Компартияси, Совет Иттифоқи ва Румыния Социалистик Республикаси ҳукуматлари бузилмас совет — румин дўстлигини ва жаҳон социалистик системаси мамлакатларининг бирлигини мустаҳкамламоқ учун бундан буён ҳам зарур бўлган чораларнинг ҳаммасини кўраверадилар.

Румыния Социалистик Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг визити ва бўлиб ўтган музокаралар СССР билан Румыния Социалистик Республикаси ўртасидаги дўстликни ва қардошларча ҳамкорликни янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга қўшилган фойдали ҳиссадир.

Румыния Коммунистик партиясининг Марказий Комитети ва Румыния Социалистик Республикасининг Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясини расмий визит билан Румыния Социалистик Республикасига келишга таклиф қилдилар. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Визит қилинадиган вақт қўшимча равишда келишиб олинади.

Ахборотни совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин; Румыния томонидан — Румыния Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Николае Чаушеску ва Румыния Социалистик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ион Георге Маурер имзоладилар.

А. Н. КОСИГИННИНГ ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИГА ВА ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИГА МАКТУБЛАРИ

11 сентябрда СССР Ташқи ишлар министрлигида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. СССР ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг мудири Л. М. Замятин СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг 4 сентябрда Ҳиндистон Бош Министри Л. Б. Шастрига ва Покистон президенти Муҳаммад Аюбхонга юборган мактубларини совет ва чет эл журналистларига ўқиб берди.

А. Н. Косигиннинг Ҳиндистон Бош министри Л. Б. Шастрига юборган мактубида айтиладики, кейинги кунларда Кашмирда вужудга келаётган вазиятнинг жиддийлиги Совет ҳукуматининг 20 августдаги хатида ўз фикрини баён қилган масала устида мени яна мурожаат қилишга мажбур этмоқда.

Афсуски, Кашмир районидаги кескинлик юмшамаётир, аксинча, ўсиб бормоқда, тағин ҳам каттароқ миқёсдаги уруш можаросига айланиш хавфини туғдирмоқда. Осиёнинг иккита катта давлати, Бандунг конференциясининг ташаббусчилари бўлган Ҳиндистон ва Покистон аслини олганда уруш ҳаракатларини олиб бориш йўлига тушиб олдилар. Қуролли жанжални янада кенгайтириш тенденцияси Жанубий ва Шарқи-Жанубий Осиёда Америка империализмининг агрессияси натижасида вужудга келтирилган бусиз ҳам кескин вазиятни кучайтириб юбормоқда.

А. Н. Косигин мактубида айтиладики, Кашмирдаги ҳарбий жанжал Совет ҳукуматини шунинг учун ҳам ташвишга солмоқдаки, бу жанжал Совет Иттифоқи чегараларига бевосита туташган районда бошланди.

Икки қўшни мамлакат ўртасидаги низони бартараф қилиш аввало, шу мамлакатларнинг ва шу мамлакатлар ҳукуматларининг ишидир. Бироқ, Совет ҳукумати тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига амал қилиб, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришга ёрдам беришга интилиб, бу жанжални бартараф қилиш хусусида ўзининг баъзи бир мулоҳазаларини айтиб ўтмоқчи бўлди. Уруш ҳаракатлари дарҳол тўхтатилганидан кейин ҳар иккала томон ўз қўшинларини жангларни тўхтатиш тўғрисида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида 1949 йил июль ойида тузилган битимда белгиланган линиянинг нариги томонига олиб чиқиб кетиши, бизнинг фикримизча, биринчи қўйилган қадам бўлур эди.

Биз шу нарсага ғоят аминмизки ва буни тарих тажрибаси ҳам тасдиқлаб турибдики, дейилади мактубда, ҳар қандай низоли масалалар, шу жумладан Кашмирга таллуқли масалалар ҳам тинч воситалар билангина энг самарали ҳал қилиниши мумкин. Уруш қилиш йўли эса бу масалаларни ҳал этишга олиб боролмайди.

Ҳиндистон тинчлик ва тинч-тотув яшаш сиёсатига ўзининг садоқатини амалда неча марталаб исботлаган. Биз шунга асосланиб, Кашмир сабабли туғилган бу можарода ҳам давлат манфаатларини кўзлаб, донишмандлик ва оқиллик билан иш қилинади, деган умиддамиз.

Совет ҳукумати Покистон президенти жаноб Аюбхонга ҳам тегишли хат билан мурожаат қилишни зарур деб топди.

* * *

А. Н. Косигиннинг Покистон президенти Муҳаммад Аюбхонга йўллаган мактубида кейинги кунларда Кашмирда вужудга келаётган вазиятнинг жиддийлиги уқтириб ўтилади. Кашмирда жангларни тўхтатиш тўғрисида 1949 йилда имзоланган битим ва жангларни тўхтатиш тўғрисида белгиланган линия ҳақиқатда бузилди. Покистоннинг ҳам, Ҳиндистоннинг ҳам мунтазам қўшин бўлинмалари уруш ҳаракатларига тортилди, танклар, авиация ишга солинмоқда. Қурбон бўлаётган одамлар сони кундан кунга кўпаймоқда, ўз-ўзидан маълумки, воқеаларнинг бундай ривожланиши мустамлакачилик асоратидан қутулган давлатларни бир-биридан ажратишга ва бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйишга интилаётган, Африка—Осиё мамлакатлари бирлигини заифлаштиришдан манфаатдор бўлган ташқи кучларгагина қўл келади. Бу кучлар Ҳиндистон ва Покистон халқларининг манфаатларига ҳеч бир алоқаси бўлмаган ўз мақсадларини кўзлаб, Покистонни ва Ҳиндистонни қон тўкишни кенгайтиришга йўллашдан қайтмайдилар.

Кашмирдаги ҳарбий жанжал Совет ҳукуматини яна шунинг учун ташвишга солмоқдаки, деб ёзади А. Н. Косигин, бу жанжал Совет Иттифоқининг чегараларига бевосита туташган районда бошланди демасак, рўй-рост гапирмаган бўлиб чиқамиз. Совет ҳукуматининг фикрича, дейилади мактубда, уруш ҳаракатлари дарҳол тўхтатилганидан кейин ҳар иккала томон ўз қўшинларини жангларни тўхтатиш тўғрисида Покистон билан Ҳиндистон ўртасида 1949 йил июль ойида тузилган битимда белгиланган линиянинг нариги томонига олиб чиқиб кетиши биринчи қўйилган қадам бўлур эди. Томонлар рўй берган келишмовчиликларни тинч бартараф қилиш хусусида музокаралар бошлаб юборишлари керак эди. Совет Иттифоқига келганда ҳар иккала томон унинг холис ҳамкорлигига умид қилишлари мумкин. Башарти ҳар иккала томон фойдали, деб ҳисобласалар биз шундай қилишга тайёрмиз.

Уруш ҳаракатларини бир томоннинг кучайтириши иккинчи томоннинг уруш ҳаракатларини активлаштиришига, оқибат натижада эса жанжалнинг кенгайиб кетишига ва, ким билади дейсиз, эҳтимолки, урушга ҳам муқаррар олиб келади.

Покистон ҳукумати айниқса кейинги вақтларда ўзининг куч ва ғайратини ялпи тинчликни сақлаб туришга қаратишга интилаётганлигига асосланиб, биз жаноб президент, Покистон ҳукумати Кашмирдаги кейинги воқеалар муносабати билан шу райондаги уруш ҳаракатларини тўхтатиш ва можарони тинч воситалар билан бартараф қилиш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўради, деб умид қиламиз.

Совет ҳукумати Ҳиндистон Бош министри жаноб Шастрига ҳам тегишли мактуб билан мурожаат қилишни зарур деб топди.

А. Н. Косигин мактубларининг текстлари совет ва чет эл журналистлари қўлига берилди. (ТАСС).

МОСКВАДА ХАЛҚАРО ХИМИЯ ВИСТАВКАСИ ОЧИЛДИ

Москвадаги кўҳна Сокольники паркида 21 давлатнинг байроғи кўтарилди. Бу ерда 11 сентябрда «Химия саноатда, қурилишда ва қишлоқ хўжалигида» деган халқаро виставка тантанали суратда очилди. Неча минглаб москваликлар паркнинг катта майдонига тўпландилар. Совет пойтахтининг меҳмонлари — чет эллик таниқли олимлар, химия ишлаб чиқаришнинг инженерлари, лойиҳачилари, технологлари, энг йирик ажнабий фирмалар ҳамда савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳам бу ерга келдилар.

Виставкани очишда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосарлари В. Э. Димшиц, М. А. Лесечко, П. Ф. Ломако, СССР министрлари, давлат комитетларининг раислари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида кўрик қатнашчиси бўлган мамлакатлар ҳукуматларининг намояндалари, чет эл дипломатлари, жуда кўп совет ва чет эл мухбирлари бор.

Бутуниттифоқ савдо палатаси президиумининг раиси М. В. Нестеров халқаро химия кўриги қатнашчиларига, бу ерга тўпланган кишиларнинг ҳаммасига қарата табрик нутқи сўзлади.

Химия саноати давлат комитетининг раиси, СССР министри Л. А. Костандов ўз нутқида бундай дейди: ҳозирги вақтда халқ хўжалигининг химияга алоқадор бўлмаган тармоғини айтиш қийин. Шу сабабли савдо-саноат доиралари, химик мутахассислар ушбу виставкага зўр қизиқиш билан қараётганлиги тушунарлидир. Павильонларда ва очиқ майдончаларда 21 мамлакатга мансуб бўлган 1800 дан кўпроқ фирма химиявий ускуналар, машиналар, химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқариш соҳасидаги ўз муваффақиятларини намойиш қилмоқда.

Л. А. Костандов Совет Иттифоқининг химия соҳасида эришган ютуқлари ҳақида гапиради. Ҳозир СССР химия ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми жиҳатидан АҚШдан кейин жаҳонда иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Совет Иттифоқи энг муҳим химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқариш жиҳатидан жаҳондаги энг йирик мамлакатлардан ўзиб кетди. Кейинги етти йил ичида СССРнинг химия саноатига 9,5 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди. Шу давр ичида 400 дан кўпроқ завод ва йирик химия ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Совет Иттифоқи, деб таъкидлади министр, химия саноатини халқ хўжалигининг энг муҳим тармоқларидан бирилир, деб ҳисоблаб, бу саноатни ривожлантиришга бундан буён ҳам катта аҳамият беради.

Бизнинг мамлакатимиз, деб давом қилди сўнгра Л. А. Костандов, халқаро иқтисодий алоқаларни кенг қўламда ривожлантириш учун ҳаракат қилади, чунки бу тадбир тинчлик ва тараққиёт сари энг яхши йўлдир. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи жаҳондаги 90 дан кўпроқ мамлакат билан савдо-сотиқ қилмоқда.

Л. А. Костандов очилаётган виставка илмий-техника айирбошлаши учун кенг имкониятлар яратибгина қолмай, балки СССР билан бошқа мамлакатлар ўртасидаги амалий алоқалар ва савдо алоқаларини янада кенгайтиришга ҳам хизмат қилади, деб ишонч билдирди. У Совет ҳукуматининг топширувига мувофиқ, халқаро химия виставкасини очиқ, деб эълон қилади.

«Сокольники»даги улкан химияни кўздан кечириш бошланади. 70 минг квадрат метрдан кўпроқ жойни эгаллаб турган бу ердаги 23 павильонда ва жуда кўп очиқ майдончаларда 35 минг экспонат намойиш қилинади.

Москвадаги химия фестивали 26 сентябргача давом этади. Фестиваль ишлаб турган кунларда олимлар, мутахассислар, савдо-саноат вакилларининг учрашувларини ўтказиш кўзда тутилган. Коммерция маркази ҳозирдаёқ ишга киришди. 12 сентябрдан мамлакатларнинг кунлари бошланади. Бунда виставкага келган кишилар, «Сокольники»даги виставкада қатнашаётган давлатларнинг химия соҳасида эришган ютуқлари билан батафсил танишишлари мумкин. (ТАСС).

Ҳар тўғрида бир шингил

ТОШКЕНТ. Оқтепа массивида 86 квартирали янги бино қад кўтарди. Шунингдек, маиший хизмат кўрсатиш комбинати фойдаланишга топширилди.

У. Муҳамедов.

●

ФАРҒОНА. 450 ўқувчига мўлжаллаб қурилган янги мактаб биноси Ўзбекистон районининг «Ўзбекистон» колхози ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

С. Холматов.

●

СИРДАРЁ. «Пахтакор» совхозида қурилган 500 ўринли кинотеатрда Жиззах райони аҳолиси янги фильмларни томоша қила бошлади.

Ю. Абдуалимов.

●

САМАРҚАНД. Иштихон районида 75-мактаб ўқувчиларининг кучи билан спорт зали қурилмоқда.

С. Хўжаев.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИНГ БАЙРОҚДОРЛАРИ

Иш қуролинг соз бўлса, меҳнат муваффақиятларинг кўпаяверади. Шунинг учун ҳам корхона, қурилишларимизда, транспорт тармоқларида меҳнат қилаётган ҳар бир киши машина-ускуналарни такомиллаштиришга ҳаракат қилмоқда. Зотан, совет кишиларининг энг муҳим хислатларидан бири уларнинг ижодкорлигидир. Ижодий изланиш, ҳар бир соҳада янгиликка интилиш, тайёрлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини кўпайтиришга, сифатини яхшилашга, таннархини арзонлаштиришга имкон бермоқда.

Бунга тўла қаноат ҳосил қилмоқчи бўлсангиз, Тошкент шаҳрининг «Победа» маданият ва истироҳат боғидаги Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ҳузурида кеча очилган яна бир тематик виставкани томоша қилинг. Бундай виставка республикамизда биринчи марта Тошкент областида намойиш қилинмоқда. Унда Тошкент шаҳар ва область саноат корхоналари коллективларининг ижодкорлик соҳасида эришган зафарлари билан танишасиз.

Виставкани ташкил этишдан мақсад етти йилликнинг ўтган даврлари мобайнида область ва шаҳарнинг энг яхши рационализаторлари ҳамда ихтирочилари тажрибасини кенг равишда оммалаштиришдан иборат. Бу ерда 384 та экспонат, шунингдек, 138 та станок намойиш қилинмоқда. Ана шу машина-ускуналар областдаги 83 корхона ижодкорларининг қўли ва ақли билан яратилган. Машинасозлик, кончилик, металлургия, химия саноати, қурилиш соҳасида ишлаётган рационализатор ҳамда ихтирочилар ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, маҳсулот ишлаб чиқаришга меҳнат сарфини озайтириш, қўл меҳнати билан бажариладиган ишларни машиналар ва механизмлар зиммасига юклаш учун кураш мусобақасида байроқдор бўляптилар.

Уларнинг шу соҳада қўлга киритаётган ютуқлари ҳар бир кишини қалбдан қувонтиради. Етти йилликнинг ўтган 6 йилида рационализатор ва ихтирочилар 93123 таклифни ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Бу эса ҳар йили қарийб 96 миллион сўм иқтисодий фойда келтириб турибди.

Ҳозир турли корхона ва ташкилотларда 160 жамоатчилик асосида ишловчи конструкторлик бюроси, 176 та рационализаторларнинг комплекс ижодий бригадалари, 46 та новаторлар кенгаши ишлаб турибди. Бу область новаторлар армиясининг етакчи кучларидир. Улар мутахассисларнинг таклифларини кўриб чиқиш, жорий этиш билан бир қаторда оддий ишчиларнинг ҳам новаторлик ҳаракатида актив қатнашишларига яқиндан ёрдам кўрсатаётирлар. Шунинг натижасида инженер-техник ходимлар билан ишчилар ҳамкорлиги кучайиб, ижодкорлик соҳасидаги меҳнат муваффақиятлари кўпайиб бормоқда.

«Ташавтомаш» заводи коллективида қўли гул кишилар кўп. Корхона рационализатор ва ихтирочилари ўтган йилнинг ўзида 159 та техника янгиликларини жорий этдилар. Шу йўл билан 231 минг сўм тежаб қолинди. Бу йил ҳам улар ўтган йилги ижодий меҳнат самараларини мустаҳкамламоқдалар. Олти ойда 80 тадан ортиқ таклиф жорий этилди. М. Умаров корхонанинг энг яхши мастерларидан ҳисобланади. Унинг меҳнатини ва коллективдаги обрў-эътиборини ошираётган яна бир хислати бор. Мастер М. Умаров дейилганда фамилияси олдидан рационализатор деган сўзни қўшиб айтиш одат бўлиб қолди. У кейинги олти йилда 27 янгиликни ишлаб чиқаришга жорий қилди. Прицеплар тайёрлашни кўпайтириш соҳасидаги бу таклифлар йилига 12 минг сўмдан ортиқ иқтисодий фойда келтирмоқда. Оддий ишчи Р. Насимов ҳам виставкада ўзи яратган универсаль машина билан қатнашмоқда.

«Компрессор» заводининг слесари Г. Крот, «Ташпромкоммунгаз» заводининг старший мастери Л. Абрамов; «Қизил тонг» тикув фирмасининг ишчиси А. Яритина ўртоқлар ҳам ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга муносиб ҳисса қўшаётган ижодкорлар армиясининг олдинги сафида бормоқда. Виставкада энг яхши таклифлари билан танилган рационализатор ва ихтирочиларнинг портретлари бор. «Ташкенткабель» заводининг ишчиси В. Глебов, «Узбексельмаш» заводининг мастери Ш. Қосимов, «Узэлектромонтаж» трестининг монтери Э. Илёсов каби ўнлаб кишиларнинг ҳам портретларини шу ерда кўриш мумкин.

Виставкада намойиш қилинаётган машина-ускуналарни тайёрлаб бериш юзасидан заказлар ҳам қабул қилинмоқда. Энг яхши таклиф ва ихтиролари учун кўпгина ижодкорлар Москвага — СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бориш шарафига муяссар бўладилар. Виставканинг очилиш кунида Тошкент область ва шаҳар саноатчилари билан кўп йиллардан буён мусобақалашиб келаётган Минск ва Иваново область корхоналарининг вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

● ● ●

Суратда: виставкага келганлар «Ташкенткабель» заводи ижодкорлари яратган турли хил диаметрдаги симларга изоляция материали ўрайдиган поток линияни кўздан кечирмоқдалар.

Л. Глауберзон фотоси.

САНЪАТИНГИЗГА ОФАРИН!

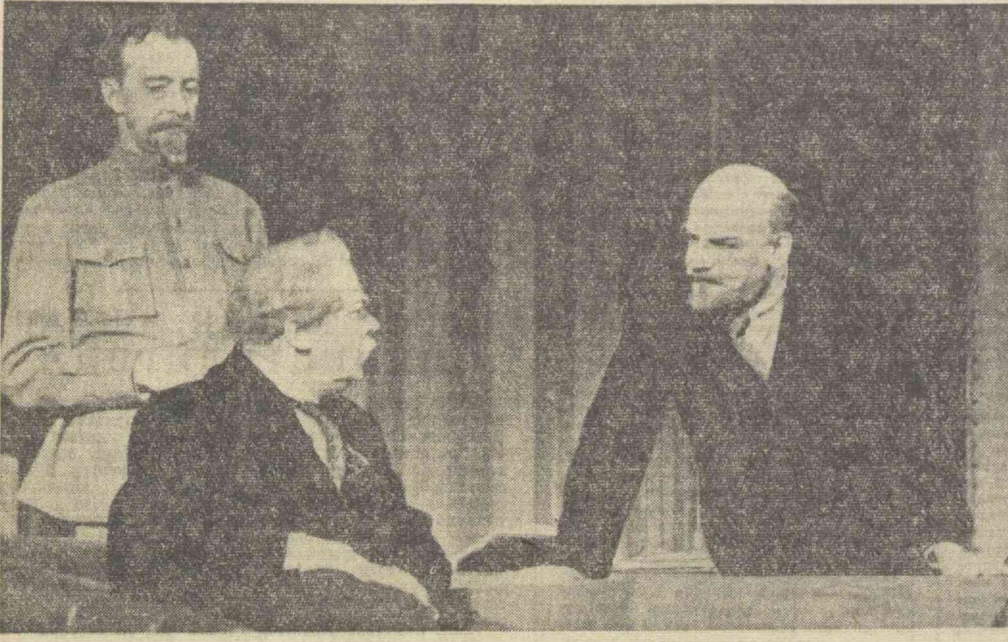

Суратда «Кремль курантлари» спектаклидан бир кўриниш. В. И. Ленин ролида СССР халқ артисти Б. А. Смирнов.

Л. Глауберзон фотоси.

● ● ●

«КРЕМЛЬ КУРАНТЛАРИ»

Улуғ инсон, социалистик революциянинг доҳийси ва совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин образини яратишда атоқли совет ёзувчиси Н. Погодиннинг ижоди салмоқли ўрин тутади. Унинг «Милтиқли киши», «Кремль курантлари» ва «Учинчи патетик қисса» трилогияси совет драматургиясининг катта ютуғидир. Бу асарлар ўзининг бадиий салмоғи, ғоявий юксаклиги ва новаторлиги билан ажралиб туради. Иттифоқимиздаги кўпгина театр коллективларининг, актёрлар ва режиссёрларнинг йирик ижодий ютуқлари ҳам шу асарларнинг номлари билан чамбарчас боғланган.

Бу асарлар ҳозирги кунларда пойтахтимизда меҳмон бўлиб турган Максим Горький номидаги СССР бадиий академик театрининг репертуаридан ҳам мустаҳкам ўрин олган.

«Кремль курантлари» спектакли театр коллективи учун азиз ва муътабар. Чунки бу спектаклнинг саҳна тарихи театрнинг асосчиларидан ва бадиий раҳбарларидан бири бўлган В. И. Немирович-Данченконинг номи билан боғлиқ. Бу, театр коллективининг 1964 ва 1965 йилларда чет элларга қилган гастролларида Лондон, Париж ва Нью-Йорк томошабинларини биринчи бор В. И. Ленин образи билан таништирган спектаклдир. Бу спектакль орқали бадиий театрнинг ижодий коллективи билан биринчи марта юзма-юз учрашиш шарафига муяссар бўлган пойтахтимиз томошабинлари ҳам москвалик дўстларимизнинг юксак бадиий ва ғоявий санъатларига, актёрларнинг ижрочилик маҳоратларига қойил қолмоқдалар.

Маълумки, «Кремль курантлари» пьесаси чуқур ва мураккаб психологик ва фалсафий коллизиялар асосига қурилган саҳна асари. Бунда турли план ва турли характердаги воқеалар бир ягона ғоя атрофига бирлаштирилган. У ҳам бўлса дунёдаги энг улуғ ва «энг инсоний инсон» В. И. Ленин образини янада чуқурроқ, кенг ва атрофлича очиб беришдан иборат.

Асарни саҳнага қўйган режиссёрларнинг (СССР халқ артистлари В. И. Немирович-Данченко, Б. Н. Ливанов ва РСФСР халқ артисти М. О. Кнебель) фикри ҳам драматург ғоясининг ҳар томонлама очилишига қаратилган. Спектаклнинг энг катта ютуқларидан бири ҳам оддий халқнинг ўз доҳийсига бўлган ишончи, ҳурмати ва муҳаббатини саҳнама-саҳна, изчиллик билан турли ҳаётий ситуацияларда ишонарли ва ҳаққоний очиб берилишидадир. Оддий, камбағал деҳқон Чуднов (артист Д. И. Шутов), матрос Рибаков (артист Л. Ф. Золотухин) ва тунги сменадаги ишчиларнинг (артистлар: З. Р. Смулко, В. А. Пешкин ва А. А. Михайлов) В. И. Ленинга бўлган муносабатларидан уларнинг Владимир Ильичга чексиз ишонч ва ҳурматини билиб олиш қийин эмас. Ана шу ишчи, деҳқон, солдат ва интеллигенция вакиллари билан бўлган учрашувларда В. И. Ленининг улуғлиги, тафаккурининг ўткир ва кучлилиги, инсонпарварлиги ва гуманизми, уруш натижасида ғоятда қийналган ва қашшоқлашган халқнинг, ички ва ташқи душманлар қуршовида ҳаёт ва нажот учун курашаётган ёш совет давлатининг тақдири, келажаги тўғрисидаги режалари, ўйлари тўлиқ очилади.

Спектаклдаги В. И. Ленин ролини ижро этган СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати Б. Смирновнинг хизмати алоҳида таҳсинга сазовордир.

В. И. Ленин актёр Б. Смирнов ижросида ғоятда камтарин, меҳрибон, кишининг қалбига йўл топа оладиган, харобага айланган мамлакатимизнинг порлоқ келажагига қатъий ишонувчи, оптимист инсон сифатида гавдаланади. Доҳийнинг кишиларни ўз планлари ва режаларига ишонтирувчанлик қобилияти унинг инженер Антон Забелин (артист Б. Н. Ливанов) билан бўлган суҳбатида яққол кўзга ташланади.

В. И. Ленин мамлакатни электрлаштириш тўғрисидаги ўз режалари билан инженер Забелинни таништиради. В. И. Ленин режаларининг нақадар дадил ва кенг кўламдалиги аввалига йирик олим — энергетик Забелинни саросимага солади, кейинчалик суҳбат давомида бу режаларнинг ҳаётийлиги унда ишонч ҳосил қилади ва ёш совет давлатига нисбатан бўлган ўз муносабатларини ўзгартиради.

Спектаклдаги СССР халқ артисти Б. Н. Ливанов яратган инженер Антон Забелин образи ҳам актёрнинг катта ютуғидир. Пойтахтимиз томошабинлари москвалик меҳмонларимизнинг бой ва сермазмун, сержило санъатларидан мамнун бўлмоқдалар.

Т. БАЯНДИЕВ.

ИЖОДИМИЗ КЎРИГИ

Москвадаги М. Горький номли СССР Бадиий академик театрининг (МХАТ) коллективи ўзининг 68-театр мавсумини Олмаота ва Фрунзе шаҳарларидан кейин Тошкентда давом эттирмоқда.

Театр вужудга келганидан бери Тошкентга тўла составда биринчи марта келаётир. Театр труппасида 34 халқ артисти ва 25 хизмат кўрсатган артист бор. Уларнинг номлари театрдаги ижодий иши ва кўпгина кинофильмлар орқали халқимизга яхши маълум.

Москва бадиий театрининг ижоди билан пойтахтликларнинг ўзларигина танишиб қолаётгани йўқ. Ватанимизнинг йирик саноат марказларига МХАТнинг ҳар йили гастролга бориши яхши традиция бўлиб қолди. Театр Украинага, Белоруссияга, Грузияга, Уралга, Узоқ Шарққа, Россия Федерациясининг йирик шаҳарларига неча марталаб борган. Коллективимиз масъулиятли чет эл гастроллари билан Югославия, Чехословакия, Болгария, Венгрия, Руминия, Польша, Японияда бўлди, Лондон ва Парижга икки марта бориб келди, шу йилнинг февралида эса Америка Қўшма Штатларига бориб, муваффақият қозонди.

Москва бадиий театрининг асосчилари К. С. Станиславский билан В. И. Немирович-Данченко театр барпо этилган дастлабки кунлардан бошлабоқ унинг санъати кенг ижтимоий акс садо берадиган бўлишига ва чинакам халқ санъати бўлишига ҳаракат қилган эдилар. Коллективимиз ўзининг гастроль сафарларини театрнинг ижодий ҳаётида катта юксалишга олиб келувчи алоҳида муҳим воқеа деб билиб, шунга яраша тайёргарлик кўрди.

Маълумки, театрнинг репертуари, унинг замонавийликка, теварак-атрофдаги ҳодисаларга муносабати, томошабинни спектаклларнинг ҳозирги давр нафаси билан яшашига эришиш орқали тарбиялашга коллектив қандай ҳаракат қилаётганлиги театрнинг ижодий қиёфасини белгилаб беради.

Гастролларда кўрсатиладиган спектакллар Бадиий театр санъатининг қайси йўлдан ривожланиб борганлигини, унинг ижодий изланишлари ва ютуқларини акс эттиради. Бу спектакллар томошабинларни МХАТ санъатининг энг яхши намуналари билан таништиради. Бу спектаклларда К. С. Станиславский ва В. И. Немирович-Данченко ҳаёт вақтидаёқ ишлаган кекса авлоднинг машҳур усталари, ҳозирги вақтда репертуарнинг асосий қисмини ўз елкасида кўтариб турган ўрта авлод вакиллари ва МХАТ ҳузуридаги студия-мактабда Бадиий театрнинг реалистик ва гражданлик традициялари руҳида тарбияланган кўпгина истеъдодли ёшлар қатнашадилар.

Бадиий театрнинг ижодиёти Чехов ва Горький номлари билан чамбарчас боғланган. Шу ёзувчиларнинг драматургияси театрни барпо этишнинг ва унинг бундан кейинги бутун бадиий ҳаётининг негизи бўлиб келмоқда. Горькийнинг «Тубанликда» спектаклини К. С. Станиславский 1902 йилда саҳналаштирган эди. Биз ўз гастролларимиз вақтида МХАТнинг ана шу энг кекса спектаклини кўрсатамиз. Шу спектакль саҳналаштирилган пайтдан бери артистларнинг бир неча авлоди алмашилган бўлса ҳам, лекин театр уни ўша даврдаги режиссёрлик услубида эҳтиёткорлик билан сақлаб, вақт-вақти билан Горькийнинг ана шу пьесада ифода этилган фалсафасини янгича тушуниш ва чуқур зеҳн этиш билан, замондошларнинг инсонга — ҳаётнинг асосий бойлигига нисбатан муносабатидаги жўшқинлик билан тўлдириб бормоқда.

Ҳозирги вақтда ҳам ўзининг ижодий биографияси кўп йиллардан бери шу спектакль билан боғлиқ бўлган артистлар: СССР халқ артистлари А. Зуева, С. Блинников, А. Грибов, В. Орлов, В. Станицин, П. Массальский, РСФСР халқ артистлари В. Попов, М. Титова, С. Пилявская, Г. Конский, А. Жильцов, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби ва Белоруссия ССР халқ артисти И. Раевский, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар А. Чернов, Н. Шавикин, Г. Калиновскаялар билан бир қаторда сўнгги йилларда асосий ролларни ижро этишни ўз зиммаларига олган Литва ССР халқ артисти Л. Иванов, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар В. Давидов, Л. Золотухин, артистлардан Р. Максимова, И. Тарханов, З. Тобольцев, Д. Шутовлар театрнинг асосий кучларидир.

«Мешчанлар» спектакли ҳам биринчи марта 1902 йилда қўйилган бўлиб, бизнинг давримизда янгича ғоявий-бадиий талқин этилди. Спектаклнинг аввалги талқинида театр мешчанлар турмушининг азоб-уқубатларини таъкидлаб кўрсатган бўлса, 1949 йилда амалга оширилган янги постановкада СССР халқ артисти С. Блинников ва РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Белоруссия ССР халқ артисти И. Раевский, постановка раҳбари СССР халқ артисти М. Н. Кедров турмушнинг янги хўжайини-машинист Нил тўғрисидаги, меҳнат қилаётганлар ҳақидаги, турмушга фақат қорин тўйғазиш воситаси деб қарайдиганларга қарши курашувчилар тўғрисидаги спектаклни яратдилар.

СССР халқ артисти Б. Н. Ливанов билан И. М. Тарханов саҳналаштирган Горькийнинг учинчи спектакли — «Егор Буличев ва бошқалар» театрнинг Горький асарларини саҳналаштириш соҳасидаги кейинги ишидир. 1963 йилда қўйилган бу спектаклда Б. Н. Ливанов асосий ролни ҳам ижро этади. Бу спектаклда истеъдодли ижодкорлар СССР халқ артистлари А. Зуева, К. Еланская, М. Прудкин, РСФСР халқ артистлари А. Георгиевская, А. Жильцов, И. Кудрявцев, В. Попов ва бошқа артистлар маҳорати билан танишиш мумкин.

МХАТ репертуарида театр санъатининг «олтин фонди»га мансуб бўлган спектакллар бор. Булар — томошабинларга бадиий таъсир ўтказишнинг кучини ва актуаллигини бир неча ўн йиллардан бери сақлаб келаётган, режиссёрлик ва актёрлик маҳоратининг намуналари бўлган асарлардир.

«Ўлик жонлар»ни К. С. Станиславский 1932 йилда саҳналаштирган эди. Спектаклда актёрлар Гоголь яратган ўлмас сатирик образлар галереясини зўр маҳорат билан гавдалантириб берганлар. Спектаклнинг премьераси кўрсатилган кундан бошлаб ундаги ролларни СССР халқ артистлари А. Зуева, М. Кедров ва В. Станицинлар ижро этиб келмоқдалар.

А. П. Чеховнинг «Уч опа-сингил» спектаклини саҳналаштиришда (1940 йил) В. И. Немирович-Данченконинг режиссёрлик услуби ўз ифодасини топган. Бунда улуғ ёзувчи ижодига тамомила янгича муносабатда бўлиб, у янгича талқин қилиб берилганлигини кўриш мумкин. Спектаклдаги ролларни СССР халқ артистлари А. Грибов, В. Орлов, РСФСР халқ артистлари М. Болдуман, В. Поповлар дастлабки кунлардан бери ижро этиб келмоқдалар. Спектаклда бир мунча кейинроқ қатнаша бошлаган артистлар — СССР халқ артистлари П. Массальский, В. Белокуров, РСФСР халқ артисти К. Головко, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар М. Юрьева, К. Ростовцева, Ю. Леонидов, Л. Губанов, артистлардан Р. Максимова, Н. Алексеев ҳам ўз маҳоратларини кўрсатмоқдалар.

Театр ўз гастролларида Чеховнинг «Олчазор» пьесасини ҳам кўрсатади. Чехов бу пьесани вафотидан озгина олдин Бадиий театр учун ёзган эди. Пьеса салкам ўттиз йил театр репертуаридан тушмади. 1958 йили СССР халқ артисти В. Я. Станицин «Олчазор» пьесасини яна саҳнага қўйди.

Рус классикаси спектакллари орасида А. Островскийнинг «Кечиккан муҳаббат» пьесаси бор. Бу пьесада революциягача бўлган Россиядаги «Кичик шахс» туйғуларининг софлиги, чуқур инсонийлиги ва фидокорлиги темаси ўз ифодасини топган. СССР халқ артисти М. Янщин ва спектаклда қатнашадиган барча артистлар ана шу темани зўр маҳорат билан томошабинларга етказиб бера олганлар.

В. И. Ленин тўғрисидаги спектакллар ва аввало Н. Погодиннинг «Кремль курантлари» пьесаси замондошимиз, янги коммунистик жамият қурувчиси образини яратиш йўлида МХАТ учун жиддий изланиш даври бўлди. Бу спектаклларда Совет давлатининг гениал асосчиси образи яратилган. «Кремль курантлари» спектаклини театр икки марта саҳнага қўйди. В. И. Немирович-Данченко биринчи марта — 1942 йили, режиссёрлардан РСФСР халқ артисти М. Кнебель, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби ва Белоруссия ССР халқ артисти И. Раевский ва В. Марковлар 1956 йилда бу пьесани янгидан саҳналаштирдилар. В. И. Ленин ролини Ленин мукофоти лауреати, СССР халқ артисти Б. Смирнов ижро этади. СССР халқ артистларидан Б. Ливанов, Б. Петкер, М. Прудкин, РСФСР халқ артистлари М. Болдуман, С. Пилявская, А. Георгиевская, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлардан Л. Золотухин, артист М. Анастасьева пьесада асосий ролларни ижро этадилар.

Леонид Зориннинг «Дўстлар ва йиллар» пьесаси ва Д. Гранининг «Момақалдироқ сари бормоқдаман» машҳур романининг инсценировкаси театрнинг замонавий темага бағишланган янги асарларидир.

«Момақалдироқ сари бормоқдаман» (режиссёр В. Богомолов) спектаклида МХАТ ёш артистларидан катта группаси қатнашган. Булар билан танишиш, бизнинг фикримизча, томошабинлар учун жуда қизиқарли бўлади. Пьесада ёш физик олимлардан бир группасини тўлқинлантираётган зиддиятлар, проблемалар ва ўзаро муносабатлар кўрсатилган. Асардаги марказий ролларни М. Зимин ва РСФСРда хизмат кўрсатган артистлардан В. Давидов, Н. Пеньков, В. Невинний, В. Пешкин, В. Степанов, Э. Позднякова, А. Горюнова, В. Захаровлар ижро этадилар.

Томошабинлар МХАТ актёрлари ижросида О. Уайльднинг «Яхши эр», Ж. Килтининг «Мулойим ёлғончи» ва А. Кронининг «Юпитер хандаси» спектаклларида чет эл драматургияси билан танишадилар.

«Мулойим ёлғончи» — америкалик драматург ва актёр Жером Килтининг пьесасидир. Асар машҳур инглиз ёзувчиси Бернард Шоу билан актёр Патрик Кэмпбелнинг ёзишмалари асосида яратилиб, санъатнинг икки атоқли арбоби ҳаётида, дунёқарашида ва ўзаро муносабатларида из қолдирган XX асрнинг биринчи ярмидаги муҳим воқеалар тўғрисида оригинал ва чуқур поэтик тарзда ҳикоя қилади. Пьесада ҳаммаси бўлиб иккита асосий роль бор. Ролларни СССР халқ артистларидан А. Степанова ва А. Кторов ижро этадилар.

«Юпитер хандаси» — А. Кронининг бизга маълум бўлган ягона пьесасидир. Асар медицинада бизнес қонунларига қарши чиққан ёш тадқиқотчи врач тақдирига бағишланган. Пьесадаги кескин сюжет, воқеалар драматизми, қаҳрамонлар психологиясининг зўр маҳорат билан очиб берилиши томошабин эътиборини ўзига жалб қилади. Спектаклдаги ролларни РСФСР халқ артисти Н. Свободин, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлардан Л. Кошукова, Г. Калиновская, Е. Ханаева, А. Коломийцева, С. Гаррель, П. Чернов, А. Вербиций, В. Муравьев, артистлардан Л. Качанова, В. Гузарева, В. Беляков, В. Корнуков ижро этадилар. РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Карев, режиссёр Н. Ковшов спектаклни саҳнага қўйганлар.

МХАТ ўз гастролларида кўрсатадиган спектакллар унинг санъати ва ижодий имкониятлари тўғрисида ёркин тасаввур беради.

МХАТ коллективи ўз томошаларини Тошкентда зўр муваффақият билан бошлаб юборди.

Б. ПОКАРЖЕВСКИЙ,
театр директори.
(ЎзТАГ).

Тошкент томошабинлари «Кремль курантлари» спектакли ижрочиларини гулдасталар билан қизғин олқишламоқдалар.

А. Палехов фотоси.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Тошкент мафтуниман

Редакция топшириғига кўра МХАТчилар ҳузурида бўлдим. Саҳна ёнида турган ёшгина бир актриса менга танишдек туюлди. У ўз қаҳрамони либосида эди. Саломлашдик. У қувноқ овоз билан:

— Мени таниясизми, кундузи келиб бизни суратга туширган эдингиз-ку! Мен Маргарита Викторовна Анастасьева бўламан, — деб ўзини таништирди. Интервью мана шундан бошланди.

— Театримиз биноси сизга ёқдими? — сўрадим ундан.

— Жуда ҳам гўзал ишланган, завқ қилади киши, — жавоб қилди у. — Ўзингиз ҳақингизда гапириб берсангиз.

— Нима ҳам дер эдим, мен ҳам бошқалар каби оддий артистман. Улардан ажралиб турадиган жойим йўқ, — деди ийманиб Анастасьева ва саҳнага чиқиши яқинлигини айтиб ичкари кирди.

Танаффус вақтида суҳбатимиз яна давом этди:

— Мен ҳали Тошкент билан яхши танишишга улгура олмадим. Лекин бу азим шаҳрингизнинг мафтуни бўлиб қолдим, — дейди Маргарита Викторовна. — Айниқса саҳий қалб, одамшаванда, меҳмондўст ўзбек халқига меҳрим ортди.

Мен ўзбеклар диёрида биринчи бўлишим. Бу ерда талантли саҳна юлдузи Ҳалима Носирова билан танишиб, дўстлашдим, санъат тўғрисида узоқ суҳбат қурдик.

Гўзал Тошкент қалбимда ўчмас из қолдирди. Пайтдан фойдаланиб «Совет Ўзбекистони» газетаси орқали меҳнатсевар, меҳмондўст, санъатсевар халққа МХАТчиларнинг қизғин саломини изҳор этаман.

А. ПАЛЕХОВ.

Суратда: Маргарита Викторовна Анастасьева.

Автор фотоси.

ҚАЛБ ХОТИРАСИ

ҲИКОЯ

□ □

Қуёшнинг илиқ шуъласи она-Ватан тимсоли бўлган муътабар аёл ҳайкалини зиёрат этгани келгандек унинг чеҳрасини ёритди, кейин Ватан уруши орденига ёғду сочди, Қизил Юлдузнинг беш қиррасини меҳр билан ўпди. Сўнг офтоб ёғдулари қардошлик мозорига қўйилган гулчамбарларга тушган шабнам доналарига кўчди: камалакнинг етти ранги товланиб кетди шунда.

Кўп ўтмай бутун шаҳарни бийлаб ётган улкан Геллерт тоғлари қуёш нурларига кўмилди.

Озодлик монументининг атрофи гавжум. Чуст дўппи кийган эркаклар, сочлари тақим ўпган, эгнида атлас кўйлаги лов-лов ёнган қиз-жувонлар зинадан аста юқорига чиқиб бормоқдалар.

Улар инсоният бахт-саодати учун жонини фидо қилган солдатларнинг бошига гул қўйдилар, бир дақиқа сукут сақлаб ўзлари таниган ва танимаган асл инсонларнинг хотирасини кўнгилдан ўтказдилар. Шунда барвастагина бир одам аччиқ кўз ёшларини тиёлмади, ёнидан рўмолча олиб секин четга бурилди. Бу ерда унинг сафдошлари, жанговар дўстлари ётарди. Ғалаба кунини қандай орзиқиб кутишарди улар, эҳ... Ғалабага саноқли кунлар қолган бир пайтда ҳалок бўлганди улар...

Буларни эслаб собиқ жангчининг кўнгли яна бузилди, скамейкага ўтирди.

Ўтирди-ю, негадир бир нафасда кўнгли равшан тортиб кетди, қалбидаги ғам ва қайғу ўрнини қувонч эгаллади: кўз ўнгида халқ Венгриясининг азим пойтахти қомат тиклаб турарди, «сен ва дўстларинг беҳуда қон кечиб жанг қилмадинглар, мана мен гувоҳман, сизлар туфайли мана ҳозир кўкларга бўй чўзиб турибман» дегандай бўларди у.

Ёйилиб оққан Дунай сувлари ҳам, завод трубаларидан буралиб-буралиб чиққан оқ тутунлар ҳам, чумолидай тўзиб кўчаларни тутган автомашиналар ҳам худди шу гапни такрорлагандай, жангчига далда бергандай бўларди.

Шу чоқ скамейка ёнидан бир аёл ўтиб қолди, у хаёл оғушига чўмиб ўтирган бу одамга кўзи тушгач, бир тикилди-ю, яна олға қараб кетди. Аммо уч-тўрт қадам босгач, яна орқасига қайтди, аёл яқинлашиб келган сари юраги темирчининг болғасидай гурс-гурс урар, бу одамни секунд сари яна яхшироқ, аниқроқ таний бошлар эди. Ҳаётда кутилмаган, тасодифий учрашувлар кўп бўлади. Бу учрашув ана шунақа бахтли тасодифлардан биттаси эди. Озодлик монументини зиёрат қилишга келган аёл бир вақтлар ўзини қутқарган жангчини бу ерда учратаман деб хаёлига ҳам келтирмаганди. Бу қуюқ қошлар, қоп-қора кўзлар, кенг пешана ва вазмин чеҳра бир вақтлар аёл юрагига муҳрланиб қолгани, ҳозир эса бу қиёфа янгитдан жонланаётгани равшан билиниб турарди. Ниҳоят аёл ишончли ва қалтироқ овоз билан:

— Мамада... Мамадали! — деб қичқириб юборди.

Аслида воқеа бундай бўлган эди:

Будапештда кўча жанглари давом этарди. Қоронғи, ойналари синиқ хонада бағрига қизчасини босганча бир аёл қўрқув ичида турарди.

Кўчадан ўқ, замбарак товуши келиб қулоқни қоматга келтирарди. Аёл борган сари ваҳм босиб боласини маҳкам бағрига босар, кўзлари ола-кула бўлиб атрофга қарарди. Шунда эшикни тарақлатиб немис офицери бостириб кирди. Фашист, аёлни сочидан торткилаб дераза яқинига олиб келди-да, уни отиб ташлаш учун тўппончасини тўғрилай бошлади. Шунда дафъатан совет солдати кириб келди. Аёл «келма» деб қаттиқ қичқирди. Немис тўппонча тепкисини босишга улгурган эди: Солдат гурс этиб полга йиқилди. Аёл яна бақириб додлади, фашист бунга жавобан тўппонча билан унинг бошига туширди, қизча эса онасининг этагига маҳкам ёпишиб қўрқувдан дағ-дағ қалтирарди. Аёл жон аччиғида юлқиниб фашистнинг қўлидан чиқиб кетди, боласини ҳам нарироққа олиб қочди. Шунда кутилмаганда ўқ товуши янгради, аёл ёнига қараса ҳалиги фашист гумдон бўлибди.

Боя фашист отган солдат эса тирик экан, у икки қўлига таяниб, зўр-базўр эмаклаб келарди. Аёл дарров унинг ёнига югурди:

— Ҳайтовур, баданингни ўқ ялаб ўтибди, омон қолибсан, худога шукур, — деди у қизчасининг шарфи билан солдат ярасини боғларкан.

Сўнгра аёл унинг кетиб қолишидан хавотирланиб, кўнглидаги гапни айтиб қолишга ошиқди:

— Товарич, товарич, — дерди у энтикиб, — Москва, Ленинград... Мен Мария...

Солдат унинг нима демоқчилигини дарров тушунди.

— Мамадали, Фарғона, Ўзбекистон, — деди солдат дона-дона қилиб.

Аёл худди бу сўзларни иккинчи қайта эшитиш насиб бўлмайдигандай дилига жо қилиб олиш учун қайта-қайта шивирларди.

Мамадали бўлса унинг қўлидан жажжи қизча Евани олиб тилла сочларини қадоқ қўллари билан оталарча силар, гўдакни эркаларди.

Кўп ўтмай солдат аёл билан илиқ хайрлашди-да, қизчанинг сўлғин ёноғидан ўпиб жўнаб кетди.

Мана ҳозир ҳам, орадан чорак аср ўтган бўлса ҳам аёл ўша овоз билан:

— Мамадали, Мамадали, мен Марияман, фронтни эслайсизми? — деб турибди.

Эсламай бўлармиди. Мамадали ака Еванинг омон-эсонлигини сўради, қаерда ўқишини, нима иш қилишини суриштирди, онанинг бахтли, озод қизи ҳақидаги ҳикоясини мириқиб тинглади.

Еванинг ўзи эса Дунай бўйидаги ҳовлисида чаман оралаб гул териб юрибди, эҳтимол у гулдастасини ҳар кунгидай бугун ҳам Озодлик монументига келтириб қўяр, авлодларга бахт, қувонч мангу насиб бўлиши учун курашганлар номини бир-бир дилидан ўтказар...

Шунда, озодлик учун курашганларни эслаганингда, скамейкада онанг билан ўтирган, бир вақтлар сенга халоскор бўлган тирик қаҳрамон Мамадали акага ҳам салом бер, таъзим қил, азизим Ева!

Марат ТУРСУНХЎЖАЕВ.

ДИЛКАШ ОДАМЛАР

Дарё қирғоғида турдим бир нафас,
Шеърга безак олдим сув шов-шувидан.
Илҳом тўлиб-тошди қалбимда, хуллас,
Беҳад хурсанд бўлдим дарё сувидан.
Қалбни қитиқловчи, ширин, шовқинли,
Сернашъа дамларни хуш кўраман мен.
Сув шов-шуви янглиғ бахси ёқимли,
Дилкаш одамларни хуш кўраман мен.

Эргаш ЕНДОШЕВ.

◆ ◆

МАТЛАБИМ

Ҳаёт мени қилар
чирпирак,
Чизиғидан сал нари
ўтсам.
Ўз ҳолимга қўймайди
андак,
Туртиб қўяр пинакка
кетсам.
Ташна бўлсам тутади
олов,
Бардошимни кузатиб
зимдан.
Таъзиримни беради
дарров
Совуш билсам, тушиб
изимдан.
Е кўзларим тортсами
хира.
Очиб қўяр бир зумда
мошдай.
Ўз ҳолимга қўймайди
сира,
У мен билан, ў кўзу
қошдай.
Ҳар қадамда қилади
сўроқ:
— Недир сенга
яшашдан мурод?
— Сени севмоқ, сенга
севилмоқ
Ва севгига мангу
садоқат!
Яна бошдан қилар
имтиҳон,
Яна бошдан бошланар
қийноқ.
Бора-бора мен
тобланаман,
Мушкул тушса
тортгум, демай «оҳ».
Кулги билан енгаман
ғамни,
Тик боқаман риёкор
кўзга.
Ажратаман яхши
одамни,
Иблис деймах доғули
юзга.
Ҳаёт сина, синайвер
ҳадеб,
Мен ишқингда нақ
Лайли каби.
Севилганим, севгим
ҳақи деб
Қайнаб тошмоқ —
қалбим матлаби!

Малика МИРЗАЕВА.

● ● ● ●

МОВИЙ КЎЗЛАР

Меҳр тўла уммонми дейсан.
Кўзларига бир боқиб тўйсанг.
Е қуёшли осмонми дейсан,
Ургатувчи ишқида куйсанг.
Қалби қайноқ шундай
қизларнинг
Мадҳин солдим мен
машқларимга.
Кошкийди шу мовий
кўзларнинг
Ишқи кўчса қўшиқларимга.

У. МИРЗАЕВ.
Солдат.

ЁШ ЁЗУВЧИЛАР РЕСПУБЛИКА СЕМИНАР-КЕНГАШИ

ЖАҲОН шу ҳафтада

- Совет халқига қизғин миннатдорчилик
- Кураш давом этмоқда
- Касабланка конференциясида

ДОЛЛАРНИНГ ҒАРБИЙ ЕВРОПАДАГИ ЭЛЧИЛАРИ

Августнинг охирги кунларида Оқ уй ўзининг юқори мартабадаги икки арбобини — давлат секретарининг ўринбосари Жорж Боллни ва молия министри Генри Фаулерни Ғарбий Европага юборди. Улар Париж, Бонн, Брюссель, Стокгольм, Гаага, Лондонда бўлиб, президентлар ва бош министрлар билан, Ғарбий Европанинг йирик молиячилари ва дипломатлари билан узоқ музокаралар олиб борди.

Болл ва Фаулер Вашингтонни ҳаяжонлантириб турган сиёсий проблемалар билан бир қаторда кейинги йилларда Америка ҳукмрон доираларини ғоят ташвишга солаётган халқаро валюта проблемасини муҳокама қилдилар. Гап шундаки, валюта билан ҳисоб-китоб қилишда ҳозирги вақтда амалда бўлиб келаётган ва долларнинг ҳукмронлигига асосланган системани ўзгартириш тўғрисида Франция президенти де Голль таклиф этган план бир неча ойдан бери Ғарбий Европада кенг муҳокама қилинмоқда. Маълумки, де Голль олтин стандартни жорий қилишни таклиф этди. Ғарбий Европадаги кўпгина капиталистик давлатларнинг доллар ҳукмронлигидан норози бўлаётганлигининг сабабларини «Фран-суар» газетаси қуйидагича изоҳлаб берди: «Ғарбий Европанинг кўпгина мамлакатлари долларнинг ҳукмронлик қилиб келаётганлиги тўғрисида маҳфий ўйлаб юрган фикрни генерал де Голль биринчи бўлиб баралла айтди. Франциянинг позицияси равшан: иккинчи жаҳон уруши тамом бўлгандан бери замон бутунлай ўзгариб кетди. Ўша даврда бутун дунёдаги олтиннинг тўртдан уч қисми АҚШнинг қўлида эди. Урушда вайрон бўлган Европа Американинг кўп миқдордаги маҳсулотига ва шу маҳсулот ҳақини тўлаш учун керакли маблаққа муҳтож эди. Долларга талаб катта бўлди. Доллар олтиннинг ўрнини эгаллаб олди».

Бироқ урушдан сўнг Қўшма Штатларнинг ичида ҳам, жаҳон бозорида ҳам долларнинг мавқеи жуда пасайиб кетди. Шу сабабли ҳозирги вақтда Ғарбий Европадаги кўпгина давлатларнинг молия ва сиёсий доиралари, аввало Франциядаги мана шундай доиралар, валюта билан ҳисоб-китоб қилишдаги мавжуд системадан тобора кўпроқ норози бўлмоқдалар. Долларга асосланган бу система американикларнинг ўз капиталларини Ғарбий Европага ва жаҳоннинг бошқа районларига экспорт қилаверишларига, Ғарбий Европа саноатчиларининг корхоналари устидан ўз контролликларини ўрнатишларига, зарур бўлиб қолган тақдирда ўз шерикларига сиёсий таъсир ўтказишларига имкон бермоқда.

Де Голлнинг олтин стандарт жорий қилиш тўғрисидаги таклифи Қўшма Штатларнинг молиячи доираларига яшин ургандек таъсир қилди. Вашингтонда бунга қарши зарба бермоқ учун узоқ тайёргарлик кўрилди. Болл ва Фаулернинг Ғарбий Европага қиладиган сафари арафасида АҚШ халқаро валюта конференцияси чақириш тўғрисидаги фикрни ўртага ташлади. Шундай конференция воситаси билан АҚШ Халқаро валюта фонди, деб аталган уюшмага аъзо бўлган 102 мамлакатнинг у ёки бу группасига таъсир ўтказиб, ўзига мақбул бўлмаган лойиҳаларни конференцияда ўтказдирмайман, деб умид қилмоқда. Болл ва Фаулер мана шу фикрни уқтириш учун Ғарбий Европа қитъасига жўнадилар. АҚШ молия министри Фаулер Стокгольмда бўлган вақтида, халқаро валюта системасини ўзгартириш учун ошиғич зарурат йўқ, деб ошкора айтди. «Лекин,— деди у,— янги система қандай негизга қурилиши лозимлигини муҳокама қилиш зарурияти бор». Доллар вакилларининг музокаралари, АҚШдагилар долларнинг мутлақ ҳукмронлигини сақлаб қолиш умидида эканликларини кўрсатди.

Бироқ Болл ва Фаулер Парижда ва Ғарбий Европадаги бошқа мамлакатларнинг пойтахтларида ўз фикрларини ўтказа олмадилар. Елисей саройида уларнинг фикрига қўшилишдан қатъиян бош тортдилар. Вашингтон вакиллари ён беришга ва валюта проблемаларини Валюта фондининг энг бой ўн аъзоси (АҚШ, Канада, Англия, Ғарбий Германия, Франция, Италия, Бельгия, Голландия, Швеция, Япония) иштироки билан муҳокама қилиш тўғрисида Парижнинг таклифини асосан қабул қилишга мажбур бўлдилар. Париждаги «Насьон» газетаси шу музокараларнинг натижаларини шарҳлаб, заҳарханда билан бундай деб ёзди: «Америка министрлари бир қанча масалаларда ён беришдан бошқа илож топа олмадилар. Лекин энди Қўшма Штатлар валютани ислоҳ қилишдан бош торта олмайди».

ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ, ТАНГЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

Санто-Домингода Гарсия Годой бошчилигида Доминикана Республикасининг янги муваққат ҳукумати тузилганлигига ўн кун бўлди. Американинг расмий пропагандаси бу воқеани Доминиканада тўрт ой давом қилган фожиянинг якуни деб кўрсатишга уринмоқда.

Годой ҳукумати тузилмасдан олдин реакцион ҳарбий хунтанинг бошлиғи генерал Имберт истеъфо беришга мажбур бўлганлиги танглики бирмунча бўшаштирганлиги шак-шубҳасиз, чунки АҚШнинг ҳукмрон доиралари Доминикана Республикасидаги революцион ҳаракатни генерал Имбертга таяниб бўғиб ташламоқчи эдилар. Америка давлатлари ташкилоти воситачилик комиссиясининг вакиллари ва конструкцион президент Кааманьо 31 августда қўл қўйган «миллий ярашув тўғрисидаги акт» шу мамлакатдаги аҳволнинг маълум даражада стабилланишига ёрдам берди. Ўзининг сиёсий қарашлари жиҳатидан мўътадил бўлган арбоб Доминикана Республикасининг муваққат ҳукуматига бошлиқ бўлиб қолди. Гарсия Годой ўз фаолиятини, мен яқин ойлар ичида Доминикана Республикасида сайловлар ўтказаман ва ўткир социал-иқтисодий проблемаларга энг биринчи эътибор бераман, деб ваъда беришдан бошлади. Аммо, ҳозирча, сайловлар ўтказилгунча муваққат ҳукумат бошлиғи кенг ваколатларга эга бўлиб турибди.

Шундай бўлса ҳам Имбертнинг ҳарбий хунтаси иш бошидан кетганлигига қарамай, Франсиско Кааманьо бошчилигидаги конституциячилар мамлакатни идора қилишни муваққат ҳукумат қўлига топширишга қарор қилганликларига қарамай, Доминиканадаги танглик узил-кесил бартараф қилинганн йўқ. Бу танглик янги босқичга ўтди. Гап шундаки, «яраш тўғрисидаги акт» Доминикана Республикасининг халқини тўлқинлантириб турган энг асосий масалани — интервенциячиларнинг қўшинларини, шу жумладан Американинг 10 мингга яқин солдати ва офицерини мамлакатдан олиб чиқиб кетиш масаласини четлаб ўтди. Кааманьо ва унинг тарафдорлари чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетишга тааллуқли махсус моддани мазкур ҳужжатга киритишни талаб қилган эдилар. Бироқ Америка давлатлари ташкилотининг вашингтонлик дипломат Элсуорт Банкер бошчилигидаги комиссияси бу моддани «яраш тўғрисидаги акт»га киритишдан қатъиян бош тортди.

Равшандирки, Америка оккупациячиларининг Доминикана Республикасида туриши танглики бартараф қилишнинг асосий негизларига путур етказади. Шу нарса характерлидирки, ҳатто Американинг нуфузли газеталари ҳам шу мамлакатда Америкааро қуролли кучлар тураверар экан, жиддий тўқнашувлар ва жанжаллар учун замин ҳам давом этаверади деб эътироф қилишга мажбур бўлдилар. Суверен давлат территориясига сурбетлик билан бостириб кирган АҚШ ҳарбийлари бу мамлакатдан чиқиб кетмоқчи эмаслиги кўриниб турибди. Америка ҳарбийларининг Имберт хунтасини бундан буён қувватламаймиз, деб ишлатган найранги Вашингтоннинг Доминикана Республикасига нисбатан жандармлик сиёсати шармандаларча фош қилинганидан кейин АҚШ ҳарбийлари анча эҳтиётлик билан ҳаракат қилишга мажбур бўлиб қолганликларини кўрсатиб турибди, холос. Лекин АҚШ Доминикана Республикасини батамом қўлдан бериб турмаслик учун ўзининг оккупациячи қўшинларини шу мамлакатда ҳар қандай қилиб бўлса ҳам сақлаб қолишга қарор қилди.

Шу сабабли Доминикана Республикаси жамоатчилигининг кенг доиралари «яраш акти» имзоланганлиги тўғрисидаги хабарга жуда эҳтиётлик билан қарамоқдалар. Санто-Домингода ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида «американиклар Доминикана Республикасидан чиқиб кетсин!» деган шиор остида оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Яқинда пойтахтнинг 150 минг киши қатнашган аҳолиси иштироки билан Конституция майдонида бўлган митингда Доминикана конституциячиларининг раҳбари полковник Кааманьо нутқ сўзлади. «Апрель революциясининг ғолибона боришини интервенция бузиб қўйди, биз ҳам ғалабаларнинг бир қисмини сақлаб қолмоқ учун музокараларга рози бўлишга мажбур бўлдик. Биз қўлдаги қурол билан ғалаба қозона олмадик, лекин қўрқиб чекинганимиз йўқ», Кааманьо Доминикана халқини курашни мамлакат территориясидан охирги ажнабий солдат чиқиб кетгунча давом эттиришга чақирди.

Доминикана ватанпарварлари Америка империалистлари мамлакатга сурбетлик билан бостириб кирганликларига қарши, ўз республикасининг тўла озодлиги учун мардонавор курашни давом эттирмоқдалар.

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН ҲАРБИЙ МОЖАРОСИ

ЛОНДОН, 11 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Деҳлидан хабар беришича, кеча Ассом штатидаги (Шарқий Ҳиндистон) Шиллонг ва Гауҳати шаҳарлари ўртасига Покистоннинг 300 га яқин парашютчиси ташланган.

Ҳиндистоннинг расмий вакили кеча кечқурун Гауҳати аэропорти устида пайдо бўлиб қолган Покистон ҳарбий ҳаво кучларининг икки самолёти зенит ўти билан ҳайдаб юборилди, деди.

Деҳлидан олинган ахборотда кеча кечқурун Шиллонгда ҳаво тревогаси уч ярим соат давом этди, дейилади.

Кеча Покистон реактив самолётлари Амитсар атрофидаги (Панжоб штати) зенит батареялари ва ҳарбий объектлар устига осмондан тўрт марта ҳужум қилиб келди. Ҳиндистон расмий кишиларининг айтишларича, учта самолёт уриб туширилган.

НЬЮ-ЙОРК, 11 сентябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлигининг хабар қилишича, Ҳиндистон маъмурларининг расмий вакили Покистоннинг «Сейбр» реактив қирувчи самолётлари муҳим аэродром Багдограга (Ғарбий Бенгалия) кеча ҳужум қилди, деган.

Умум Ҳиндистон радиоси Покистон қўшинлари Шарқий Покистон тарафидан келиб, бир неча секторда ўт очаётганини маълум қилди. Кеча Ҳиндистон қуролли кучлари Покистоннинг бешта «Сейбр» самолётини яксон қилди. Жанглар бошлангандан бери ўтган давр ичида Ҳиндистон қуролли кучлари Покистоннинг 162 та танкини ишдан чиқарди. Ҳиндистон 35 та танкни талафот берди.

АРАБ ДАВЛАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Марокашнинг Касабланка шаҳрида араб давлатлари бошлиқларининг конференцияси очилди. Шу мамлакатларнинг раҳбарлари кенг араб дунёсининг энг зарур проблемаларини муҳокама қилмоқ учун кейинги йил ичида учинчи марта ана шундай музокара анжуманига тўпланмоқдалар.

Араблар дунёсининг ижтимоий ҳаёти турли социал укладларнинг, турли сиёсий муассасаларнинг ранг-баранг йиғиндисидан иборат. Жазоир, Бирлашган Араб Республикаси, Сурия ва бошқа шулар каби баъзи мамлакатлар миллий мустақилликка эришиб, социал-иқтисодий вазифаларни ҳал қилишга бевосита киришдилар. Шу мамлакатларнинг баъзилари, масалан Бирлашган Араб Республикасида феодализмга, ажнабий ва йирик маҳаллий капиталга қақшатқич зарба бердилар. Бирлашган Араб Республикасида амалга оширилган чуқур ички ислоҳотлар бу мамлакатнинг нокапиталистик негизда демократик жамият қуришни мақсад қилиб олдик, деб эълон қилишига имкон берди. Бошқа бир қанча араб мамлакатлари гарчи давлат мустақиллигига эришган бўлсалар ҳам, бу мамлакатларда империалистларнинг позицияси ҳали ҳам кучли. Уларнинг экономикасини чет эл капиталистлари ва маҳаллий феодал-буржуа синфлари контроль қилиб турибди. Ливия, Марокаш, Тунис, Судан ва бошқа баъзи араб мамлакатларини мана шу давлатлар қаторига киритиш мумкин. Арабистон ярим оролида жойлашган Саудия Арабистонида ва бошқа бир қанча мамлакатларда бундан кўп асрлар муқаддам бўлгани каби ҳозир ҳам подшолик режими сақланиб келмоқда. Арабистоннинг жанубида эса мустамлакачилик ҳали ҳам ҳукмронлик қилмоқда, у Аденни ва шу районнинг қолган территорияларини Яқин Шарқда ўз таъсирини ўтказиш базасига айлантириб юборди. Империалистик доиралар араблар дунёсининг ичида пайдо бўлаётган зиддиятларни ва жанжалларни қувватлашга ва авж олдиришга бутун чоралар билан ҳаракат қилмоқдалар, араб давлатларининг мустамлакачиликка қарши қаратилган бирлик фронтини бузишга уринмоқдалар.

«Араб давлатлари раҳбарларининг юксак доирадаги кенгаши ҳар бир араб мамлакатининг ичидаги зиддиятларни ҳам, шунингдек араб давлатлари ўртасидаги мавжуд зиддиятларни ҳам ҳал қилиб беради, деб кутаётганимиз йўқ, — дейилади Марокашда чиқадиган «Алмуҳаррир» газетасининг мақоласида. — Шундай бўлса ҳам бу кенгаш мустамлакачиларнинг кирдикорлари авж олаётган шароитда араблар фронтини мустаҳкамлашга ёрдам берадиган баъзи проблемалар ва позицияларга нисбатан ўзаро битимга олиб келади, деган умиддамиз». Араб мамлакатларининг раҳбарлари Аденда ва Жанубий Арабистоннинг бошқа территорияларида вужудга келаётган вазиятни муҳокама қилишлари керак. Шу территорияларда Британия империалистлари миллий озодлик ҳаракатига қарши уруш олиб бормоқдалар. Англия дипломатларининг Жанубий Арабистон султонликларининг вакиллари билан яқинда Лондонда ўтказган кенгаши Англия бу райондан чиқиб кетмоқчи эмаслигини ва шу районнинг аҳолисига мустақиллик ҳуқуқини бериш ниятида эмаслигини яна бир марта кўрсатди.

Исроил ва бир қанча араб мамлакатлари чегараларида кескин вазият ҳали ҳам сақланиб келмоқда. Ғарбдаги муайян давлатлар қўллаб-қувватлаётган Исроил экстремистлари чегарадаги Иордан дарёсининг сувини Исроил территориясига оқизиш планини тез суръатлар билан амалга оширмоқдалар. Араб давлатларининг раҳбарлари Исроилнинг бу планини амалга оширишига йўл қўймаслик учун бунга қарши тузилган турли лойиҳаларни учинчи марта муҳокама қиладилар. Мана шу жуда кескин масалада ҳам араб давлатлари ўртасида тўла якдиллик йўқ, империалистик давлатлар тўхтовсиз тазйиқ ўтказаётганлари сабабли бу масалада тўла якдилликка келишга имкон бўлмаётир. Маълумки, масалан, Тунис бу масалада алоҳида позицияда турибди.

Шундай қилиб, Касабланкадаги кенгаш араблар дунёсидаги мустамлакачилик қолдиқларини тугатишга қаратилган энг зарур чораларни муҳокама қилиш билан бир қаторда араблар ўртасидаги низоларни бартараф қилиш билан жиддий шуғулланиши лозим. Юксак доирада ўтказиладиган мана шу кенгаш арафасида араб мамлакатларининг пойтахтларида бу масалага айниқса катта эътибор берилганлиги ҳам тасодифий эмас. Араб мамлакатлари ўз бирлигини империализмга қарши кураш негизида мустаҳкамлаб олишга муваффақ бўлсалар, мана шунинг ўзи янги мустамлакачиларнинг араб мамлакатлари ички ишларига аралашувига ҳам қарши муваффақиятли кураш олиб боришлари учун гаров бўлади. Бутун араб дунёсидаги кенг жамоатчилик доиралари Касабланкадаги учрашув араблар бирлигини мустаҳкамлаш йўлида муҳим босқич бўлади, деб умид билдирмоқдалар.

Ф. САЙФУЛ-МУЛУКОВ.
(ТАСС).

ҚАРДОШ ВЬЕТНАМ ХАЛҚИГА

ХАНОЙ. (ТАСС). Бу ерда СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамиятлари союзининг совғаларини вьетнам халқига топшириш маросими бўлиб ўтди.

Жами 50.000 сўмлик бу совғалар ичида 5 санитария машинаси, ҳар хил дори-дармонлар, гигроскопик момиқ ва хирургия асбоб-ускуналари бор.

Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Қизил Крестининг раиси Бу Дин Тунг вьетнам халқининг Америка агрессорларига қарши олиб бораётган адолатли курашини сўзсиз қўллаб-қувватлаётганликлари учун Вьетнам Қизил Кресті номидан Қизил Крест ва Қизил Ярим ой жамиятлари союзига ва совет халқига қизғин миннатдорчилик билдирди.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари М. В. Зимьянин 11 сентябрда Буюк Британиянинг СССРдаги элчиси сэр Жофри Харрисонни қабул қилди ва Американинг ядро бомбасини кўтариб уча оладиган «Сержент» ракеталарини жанговар учириш машқларини ўтказувчи Ғарбий Германия қўшинларининг Англияга келиши хусусида баёнот берди.

Буюк Британия ҳукуматининг бу қадами, — дейилади СССР Ташқи ишлар министрлигининг баёнотида, Англия давлат арбобларининг Буюк Британия ҳукумати Ғарбий Германия Бундесверини ядро қуроли билан қуроллантиришга қарши бўлиб чиқаётир, деб неча марталаб айтган гапларига мос бўлиб тушаётир, деб сира ҳисоблаб бўлмайди. Баёнотда айтиладики, Совет ҳукумати бу ҳаракатларни Буюк Британия ҳукумати Германия Федератив Республикасининг ядро билан қуролланиш соҳасидаги даъволарини қондиришга тобора кўпроқ мойил бўлаётганлигини кўрсатувчи янги далил, деб ҳисоблайди.

СССР Ташқи ишлар министрлиги айтдики, бу билан Буюк Британия ҳукумати бундай ҳаракатларнинг жиддий оқибатлари учун бутун масъулиятни ўз зиммасига олмоқда. (ТАСС).

СУВЧИ «МОСКВИЧ» ЮТДИ

Ҳакимжон Сиддиқов 30 тийинга лотерея билети олган эди. У билетни куни кеча текшириб кўрса, «Москвич» автомашинаси ютибди. Бағдод районидаги «Большевик» колхозининг сувчиси Сиддиқов ютган машина колхоз аъзолари ўртасида пул-буюм лотереясига бўлган қизиқишни ошириб юборди.

Р. МУҲАММАДАЛИЕВ,
колхоз экономисти.

ХУШОВОЗ ХОНАНДА

Камтарин ва юраги қўшиқ билан лиммо-лим тўлган Ортиқхўжа Имомхўжаевнинг ёқимли ва дилбар овозини радио ва телевидение орқали тингламаган бирон санъат шинавандаси бўлмаса керак.

Ортиқхўжа ака ўз халқи учун кўп хизмат қилган таниқли қўшиқчилардан, ўз ашулаларини минглаб кишиларга манзур қила олган севимли хофизлардан.

Ортиқхўжа Имомхўжаев қўшиқчи сифатида катта Фарғона канали қурилиши даврида халқ орасида тез ҳурмат қозонди. Унинг бу овозаси катта санъаткорлар диққатини тортди. Имомхўжаевнинг юрагидаги, оҳангларидаги булоқдек жўшқинликни кўрган композитор Отавали Нуриддинов, ашулачи Жўрахон Султонов ва шоир Камтар Отабоевлар унга Янгийўл шаҳрида ташкил қилинаётган театрга кириб ишлашни маслаҳат беришди. Ортиқхўжа аканинг кўнглидаги айни муддаоси ҳам шу эди. Ўша пайтдан буён у театрларда, радио комитетида қўшиқчи сифатида элга хизмат қилиб келади. Унинг «Гул узорим», «Самарқанд ушшоғи,» «Ўртама», «Дилдорлар» каби қўшиқларини ким тўлқинланиб эшитмаган дейсиз!

Ортиқхўжа аканинг халқ олдидаги хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак қадрланган: унга «Ўзбекистон халқ хофизи» унвони берилган, у ҳукуматимизнинг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

Камтарин қўшиқчининг камол топишида Юнус Ражабий, Комилжон Жабборов, Дони Зокиров, Набижон Ҳасанов сингари бастакор композиторлар катта роль ўйнадилар, яқиндан ёрдам беришди. Севимли қўшиқчимиз бугун 60 ёшга тўлди, аммо у йигитлардек навқирон, қалбида куй, оҳанг булоқдек жўш урмоқда.

Ҳамиша навқиронлик дилингиздан аримасин, Ортиқхўжа ака!

Маъруф ҚОРИЕВ,
Ҳайдар МУҲАММАДАЛИЕВ.

ҲУРМАТЛИ РЕДАКЦИЯ!

Қадрдонимиз Ҳамроқул Турсунқулов бевақт вафот этганлиги муносабати билан ўз таъзияларини йўллаган ташкилотларга, коллективларга ва айрим шахсларга газета орқали чуқур ва самимий ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Ҳ. Турсунқулов номидаги колхоз правлениеси ва партия ташкилоти, Ҳ. Турсунқулов оиласи.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

1966 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАДИНГИЗМИ?

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН! «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА КЕЛАСИ ЙИЛ ҲАМ СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗ ҲАЁТИГА ДОИР РАНГ-БАРАНГ МАТЕРИАЛЛАР, ДУНЁ ЯНГИЛИКЛАРИ, ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ, ВРАЧЛАР МАСЛАҲАТИ, ЛАВҲА, ОЧЕРКЛАР БЕРИБ БОРИЛАДИ, ГАЗЕТА СИЗНИ АДАБИЁТИМИЗДАГИ ЯНГИ АСАРЛАР, ОЛИМЛАР КАШФИЁТИ БИЛАН ТАНИШТИРАДИ. ОБУНА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ БАРЧА ПУНКТЛАРИДА, КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШЛАР, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР, МУАССАСАЛАР, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, ШУНИНГДЕК ЎЗИНГИЗ ЯШАБ ТУРГАН ЖОЙДАГИ ПОЧТА БЎЛИМЛАРИДА ЁЗИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Обуна баҳоси: 12 ойга — 6 сўм, 6 ойга — 3 сўм, 3 ойга — 1 сўм 50 тийин.

Газетага вақтлироқ обуна бўлишни унутманг

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР • РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

14 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.20, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Тонгги концерт (ўзб.), 6.45 — Гимнастика (ўзб.), 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Қўшиқлар (ўзб.), 9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Чолғу куйлари (ўзб.), 9.45 — «Новочеркасскликлар методи асосида» (тож.), 10.10 — Қўшиқлар (рус.), 10.30 — Камер куйлар (ўзб.), 11.10 — Унутилмас ёдгорликлар (рус.), 11.25 — Концерт (ўзб.), 12.15 — Спорт эшиттириши (ўзб.), 12.30 — Концерт (Ўрта Осиё санъат усталари ижросида), 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.), 13.40 — Қўшиқлар (рус.), 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 16.15 — Дирижер Ф. Шамсиддинов (ўзб.), 19.30 — «Пахтакор» (Тошкент) — АСК (Одесса) командалари ўртасида футбол, 20.15 — Симфоник куйлар, 20.45 — Озодалик ва саломатлик ойлиги (ўзб.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзб.), 22.00 — Телетайп лентасидан (ўзб.), 22.10 — Ўзбек вальслари, 22.40 — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. Доҳий ҳақидаги ҳикоялар (рус.), 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари (ўзб., рус.), 23.20 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Қизил галстук тележурнали, 18.30 — «Пахтакор» (Тошкент) — АСК (Одесса) командалари ўртасида футбол, танаффус вақтида — Телевизион янгиликлар (ўзбек тилида).

Ўзбек тилида: 20.30 — Концерт. 21.10 — Эртага телевизор экранида.

Рус тилида: 21.15 — Цехларда гуллар (Бирлашган нашриёт босмахонасидан репортаж), 21.35 — Уй-рўзғор учун (илмий-оммабоп фильм), 21.45 — Телевизион янгиликлар, 22.00 — Дагомея парламент аъзолари Совет Иттифоқида, (ҳужжатли фильм), 22.20 — 40 минутли олишув (ҳужжатли фильм).

22.30 — Сўнгги янгиликлар (ўзбек, рус тилларида).

Рус тилида: 22.40 — Олий принцип (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — Шаҳримиз бўйлаб (мактабгача тарбия ёшидаги болалар ва кичик ёшдаги мактаб ўқувчилари учун), 18.35 — Тошкент янгиликлари, 18.45 — Скафандр билан планета устида (ҳужжатли фильм), 19.05 — Айиқсой бекаси (Марказий телестудия постановкаси), 20.15 — Варшавадаги учрашувлар (концерт), 20.45 — Жаҳон социализм системаси (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 21.15 — Чўлқуварлар (КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида), 21.35 — Тошкент янгиликлари, 21.45 — Танишинг, Балуев (бадиий фильм).

ТЕАТР

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ МОСКВА БАДИИЙ АКАДЕМИК ТЕАТРИ ГАСТРОЛЛАРИ

14 сентябрда

ГОРЬКИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — Уч опа-сингил.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — Мешчанлар.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1965/66 йил мавсумининг очилиши — 14/IX да Дилором. СССР халқ артистлари Саодат Қобилова, Галия Измайлова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Карим Зокиров, Саттор Ярашев, Жамол Низомхўжаев, Насим Ҳошимовлар қатнашади.

15/IX да Мирандолина.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 15/IX да янги спектакль Момо ер.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Боксчи ва ўлим — «МИР» (кундуз ва кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 2, кеч 6 ва 10 да).

Яшил чироқ — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ИСКРА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (1-залда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда ва эрталаб соат 11 да).

Умберто «Д» — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 3-15 минут, 5 ва кеч 6-45 минутда).

Биринчи синф ўқувчиси (эрталаб соат 10 да), Икки мушкетёр (кундуз 12 ва кеч 8 да). Уфқ ортида (кундуз 4 да) — СОБИР РАҲИМОВ номли.

Балет юлдузи (эрталаб соат 10 ва кундуз 4 да). Калоян (кундуз 2 да) — «МОСКВА».

Аида (кундуз соат 1 ва 3 да). Жаноб 420 (кундуз 5 ва кеч 9 да) — «СПУТНИК».

Йиғлама, Петр (эрталаб соат 10, 11-45 минут ва кундуз 1 яримда). Каин XVIII (кеч 8 ярим ва 10-10 минутда) — «ЁШ ГВАРДИЯ».

Олтин калит (эрталаб соат 11 да). Миллионер васияти (2-залда кундуз ва кечқурун) — «ДРУЖБА».

Ленин йўлланмаси билан (кеч соат 7 да). Туманда отилган ўқ (кеч 8-40 минут ва 10 да) — НАВОИЙ номли.

Оддий мўъжиза — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1965 йил 23 сентябрь кундуз соат 12 да. Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (Киров кўчаси, 22-уй, 16-аудитория) қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Л. А. Сахарова: «Лалмикор тутзорларнинг биологик хусусиятлари ва ипакчиликда фойдаланиш имконияти» деган темада.

У. Н. Носиров: «Ўзбекистон хашаки қора молларининг гўштдорлигини маданий зотлар билан чатиштириб орттириш» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Киров кўчаси, 22-уй).

1965 йил 25 сентябрь кундуз соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Якуб Колас кўчаси, 28-уй, Ўрта Осиё Сув проблемалари ва гидротехника илмий текшириш институтининг конференц-зали).

Х. Х. Усмонхўжаев — техника фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун «Машина ва механизмлар назарияси» деган темада.

1965 йил 25 сентябрь кундуз соат 12 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий совети мажлисида (Братская кўчаси, 33-уй, 5-қават).

А. Саидхўжаева — фалсафа фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун «Марксча-ленинча эстетикада ғоявийлик ва маҳорат масаласининг ҳал қилиниши ва унинг Совет Ўзбекистони санъатида (опера) мужассамланиши» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

14 сентябрда

«А» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун: «Пахтакор» (Тошкент) — АСК (Одесса) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 6 ярмида бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 4-уй, 11-квартирада турувчи Сергей Александрович Гилевнинг Пионер кўчаси, 4-уй, 14-квартирада турувчи Нина Терентьевна Гилевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси энг кекса ёзувчи Мўминжон МУҲАММАДЖОНОВНИНГ вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 215. ИНДЕКС 64543. Р. 01154.